

2022
**PRZYJAZNY
URZĄD**

The logo features the text "2022 PRZYJAZNY URZĄD" in blue. Below the text is a blue icon of two hands shaking, symbolizing cooperation and friendliness.

ANALIZA POTRZEB LOKALNEGO RYNKU PRACY

POWIATOWY URZĄD PRACY W MŁAWIE

MARZEC 2023

WSTĘP	- 2 -
PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE	- 4 -
SYTUACJA EKONOMICZNA W POWIECIE MŁAWSKIM	- 7 -
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I GOSPODARKA	- 7 -
BEZROBOCIE W POWIECIE MŁAWSKIM	- 10 -
<i>Struktura bezrobocia ze względu na płeć</i>	- 12 -
<i>Struktura bezrobocia ze względu na wiek</i>	- 12 -
<i>Struktura bezrobocia ze względu na wykształcenie</i>	- 13 -
<i>Struktura bezrobocia ze względu na staż pracy</i>	- 14 -
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	- 15 -
Długotrwale bezrobotni	- 17 -
Bezrobotni zamieszkali na wsi	- 18 -
LICZBA I STRUKTURA ZAWODOWA OFERT PRACY ZGŁASZANYCH DO POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W MŁAWIE	- 22 -
POTRZEBY KWALIFIKACYJNO- ZAWODOWE LOKALNEGO RYNKU PRACY JAKO PODSTAWA DO PLANOWANIA SZKOLEŃ, STAŻY I PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DOROSŁYCH	- 26 -
POTRZEBY KWALIFIKACYJNO- ZAWODOWE PRACODAWCÓW I BEZROBOTNYCH WYNIKAJĄCE Z ANALIZY DANYCH ZASTANYCH	- 26 -
POTRZEBY KWALIFIKACYJNO- ZAWODOWE PRACODAWCÓW I BEZROBOTNYCH ZIDENTYFIKOWANE W WYNIKU BADANIA ANKIETOWEGO	- 28 -
RÓŻNICE I PODOBIEŃSTWA POTRZEB ZE WZGLĘDU NA ŹRÓDŁO DANYCH	- 31 -
KIERUNKI SZKOLEŃ, STAŻY I PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO WYNIKAJĄCE Z ANALIZY DANYCH ZASTANYCH	- 31 -
RÓŻNICE I PODOBIEŃSTWA POTRZEB ZE WZGLĘDU NA ŹRÓDŁO DANYCH	- 32 -
PLANOWANA OFERTA EDUKACYJNA (SZKOLENIA, STAŻE, PRZYGOTOWANIA ZAWODOWE DOROSŁYCH) POWIATU MŁAWSKIEGO	- 32 -
KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY	- 33 -
PRZEWIDYWANE KIERUNKI ROZWOJU POWIATU MŁAWSKIEGO	- 34 -
PODSUMOWANIE	- 36 -
WNIOSKI	- 39 -
SPIS RYSUNKÓW	- 42 -
SPIS WYKRESÓW	- 42 -
SPIS TABEL	- 43 -

Współczesny rynek pracy wymaga od kandydatów ubiegających się o przyjęcie do pracy coraz wyższych kwalifikacji zawodowych. Jednocześnie wpływa to na sytuację osób już pracujących, wobec których oczekuje się, iż będą one stale doskonaliły i podnosiły swoje kompetencje. Pracownicy, którzy nie nadążają za tempem tych zmian, zagrożeni są zwolnieniami. Błyskawiczny rozwój gospodarki powoduje, że zatrudnienie znajdują tylko ci, którzy spełniają oczekiwania danego pracodawcy w określonym czasie. Dla wielu osób znalezienie pracy często staje się niemal niemożliwe. Przekwalifikowanie się wymaga zaś czasu, dlatego obecnie ważne jest aby kandydaci do pracy byli bardzo elastyczni i szybko dostosowywali się do zachodzących zmian i wymagań stawianych przez pracodawców. Aktualnie nie wystarczy nauczyć się jednego zawodu, gdyż w pewnym okresie może okazać się, że nie ma na niego zapotrzebowania. Dlatego też Urząd Pracy w Mławie wychodząc naprzeciw osobom bezrobotnym, oferuje różnorodne możliwości przekwalifikowania, zdobycia doświadczenia lub nabycia nowych umiejętności. Uzyskanie nowych kwalifikacji przez osoby bezrobotne zwiększa szanse na znalezienie zatrudnienia, podnosi wartość tych osób na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz zwiększa mobilność zawodową.

Poniższa analiza została opracowana w celu przeanalizowania sytuacji społeczno – gospodarczej powiatu mławskiego i kierunków rozwoju zasobów ludzkich powiatu, poprzez organizację szkoleń, staży, przygotowania zawodowego dorosłych, a także określenia liczby i struktury kwalifikacyjno- zawodowej pracowników poszukiwanych przez pracodawców. Analiza ta pozwoli na wyłonienie grup docelowych, dla których realizowane będą programy aktywizacji zawodowej oraz wskaże rozwiązania problemów zawodowych w ramach tej formy pomocy. Prowadzić będzie również do zwiększenia efektywności działań Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie, dzięki dostosowaniu ich kierunków do potrzeb pracodawców i pracobiorców, poprzez określanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy. Ponadto celem analizy jest stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym, usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planach zatrudnieniowych na rok przyszły oraz posiadanych zasobach ludzkich. Opracowanie oparte zostało o wyniki analizy potrzeb lokalnego rynku pracy, która zawiera:

- analizę gospodarki powiatu mławskiego,
- analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy (struktura poszukujących pracy i pracujących, struktura podmiotów gospodarczych powiatu mławskiego, struktura zawodowa ofert pracy),

- analizę przewidywanych kierunków rozwoju powiatu, na tle kierunków rozwoju województwa (potrzeby kwalifikacyjno – zawodowe strony popytowej i podażowej rynku pracy).

Do przygotowania poniższej analizy wykorzystano wyniki badań ilościowych popytowej i podażowej strony rynku pracy. Badanie ilościowe przeprowadzono za pomocą metody badawczej PAPI, czyli bezpośredniego wywiadu z respondentami za pomocą ankiety papierowo-elektronicznej, którymi były zarówno osoby uprawnione do szkoleń zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mławie, jak i pracodawcy z terenu powiatu mławskiego. Metoda ta została wybrana ze względu na wysoką zwrotność ankiet kierowanych do respondentów, możliwość bieżącego monitoringu postępu prowadzonego badania oraz wysokie prawdopodobieństwo uzyskania wiarygodnych wyników. Ankiety wśród osób uprawnionych do szkoleń zostały przeprowadzone w siedzibie tutejszego Urzędu przez doradców klienta indywidualnego w trakcie planowanych wizyt respondentów. Objęły one 144 osoby. Wywiady z pracodawcami przeprowadzone zostały w trakcie wizyt przez doradców klienta instytucjonalnego odpowiedzialnych za kontakty z przedsiębiorstwami oraz droga e-mail. Ankieta objęła 44 pracodawców z terenu powiatu mławskiego.

Do opracowania poniższego raportu wykorzystano wewnętrzne i zewnętrzne zasoby danych oraz materiały źródłowe takie jak:

- a) wewnętrzne zasoby danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie: ankiety przeprowadzone z osobami bezrobotnymi oraz pracodawcami, rejestr pracodawców krajowych, elektroniczne karty pracodawców krajowych, z którymi współpracuje Urząd Pracy, raporty z Monitoringu-Barometr zawodów deficytowych i nadwyżkowych, system informatyczny Syriusz Std, Załącznik 1 i Załącznik 3 do Sprawozdania MRiPS – 01,
- b) zewnętrzne zasoby danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie: wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku, dane statystyczne zamieszczone w Bazie Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Strategia Rozwoju Powiatu Mławskiego na lata 2021-2027, Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030, Rejestr Instytucji Szkoleniowych, system REGON, informacje zawarte na stronie Starostwa Powiatowego w Mławie, informacje zawarte na stronie Urzędu Miasta Mława oraz dane ze strony www.polskawliczbach.pl.

Celem niniejszej analizy jest zebranie dokładnych danych dotyczących sytuacji osób bezrobotnych w obliczu wymagań jakie stawia dzisiejsza sytuacja ekonomiczna w powiecie mławskim, z określeniem barier uniemożliwiających im powrót na rynek pracy. Opracowanie pozwoli na wyłonienie właściwych kierunków szkoleń oraz innych działań w zakresie rozwiązywania problemów i likwidowania barier utrudniających, opóźniających lub blokujących znalezienie zatrudnienia. Zebrane informacje pozwolą przygotować plan szkoleń na następny rok

kalendarzowy oraz posłużą do tworzenia programów aktywizacji zawodowej i celowego wydatkowania publicznych środków finansowych na usługi i programy rynku pracy w kolejnych latach. Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku badania i dokonanych analiz.

PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE

Powiat mławski położony jest na Nizinie Północnomazowieckiej nad rzeką Mławką w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego. Długość wszystkich granic powiatu wynosi 207,5 km. Od strony południowej powiat mławski graniczy z powiatem płońskim (13 km), od strony południowo – wschodniej z ciechanowskim (57,5 km), od wschodniej z przasnyskim (30,5 km), a od zachodniej z żuromińskim (51,5 km). Łączna długość granic z powiatami województwa mazowieckiego wynosi 152,5 km. Jeśli chodzi o długości granic z powiatami województwa warmińsko – mazurskiego wynoszą one odpowiednio: z powiatem działdowskim 31,5 km, z nidzickim 23,5 km, czyli łącznie 55 km.

Rysunek 1. Położenie powiatu mławskiego

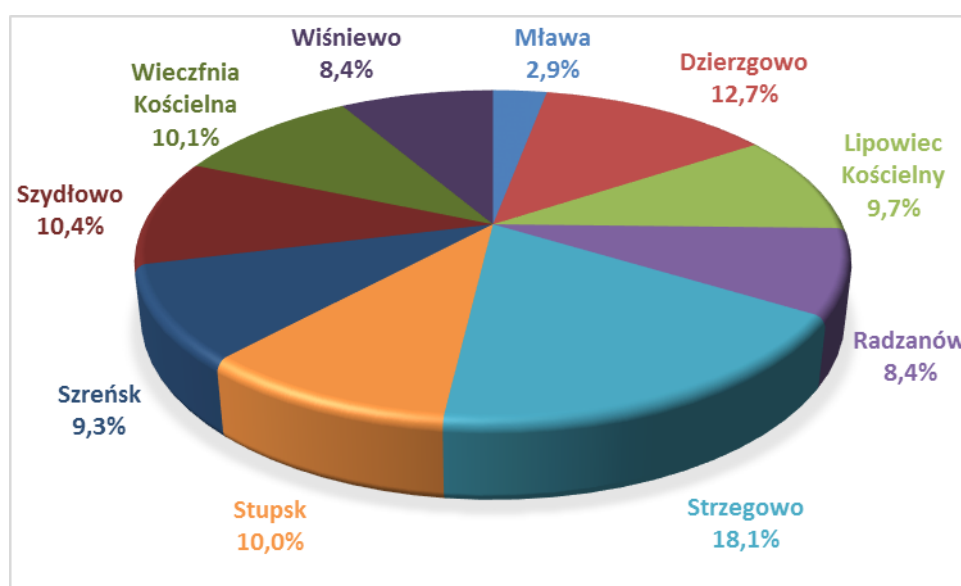
Źródło: www.powiatmlawski.pl

Zasięg terytorialny powiatu to 9 gmin wiejskich: Dzierzgowo, Lipowiec Kościelny, Radzanów, Strzegowo, Stupsk, Sreńsk, Szydłowo, Wieczfnia Kościelna, Wiśniewo i jedna miejska – Mława, która jest stolicą powiatu. Powiat mławski zajmuje powierzchnię geodezyjną 1 182 km². Na koniec grudnia 2021 roku gęstość zaludnienia w powiecie wynosiła 59 os./km². Największą powierzchnię zajmuje gmina Strzegowo (214,2 km²), a najmniejszą – miasto Mława (34,8 km²). Ogółem, tereny wiejskie zajmują 1147,20 km², a tereny miejskie – 34,8 km².

Rysunek 2. Podział powiatu mławskiego

Źródło: www.gminy.pl

Wykres 1. Procentowy udział poszczególnych gmin w powierzchni powiatu mławskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jednym z walorów miasta Mława jest korzystny układ komunikacyjny i dobre połączenia z najważniejszymi ośrodkami w kraju. Istotnym czynnikiem jest atrakcyjne usytuowanie zarówno pod względem infrastruktury drogowej, jak i kolejowej. W Mławie działa zintegrowany dworzec autobusowo-kolejowy zlokalizowany na Stacji Mława. Bardzo duży wpływ na mobilność ma główny szlak kolejowy Warszawa–Gdańsk, będący częścią magistrali europejskiej E-65 Gdańsk–Wiedeń. Przez Mławę przebiegają następujące drogi:

- droga krajowa nr 57, łącząca południe Polski z Pomorzem, prowadząca z Gdańska przez Warszawę do granicy ze Słowacją; droga ta jest częścią międzynarodowej drogi europejskiej E77, prowadzącej przez Słowację do Budapesztu,
- drogi wojewódzkie: nr 544 Brodnica-Działdowo-Mława-Przasnysz, nr 563 Rypin-Żuromin-Mława, nr 615 Mława-Ciechanów,
- drogi powiatowe: nr 351 Szreńsk-Mława, nr 303 Turza-Krępa-Lewiczyn-Mława, nr 312 Mława-Windyki-Wieczfnia, nr 320 Mława-Dębsk-Dzierzgowo, nr 352 Turza-Łomia-Mława.

Długość dróg przebiegających przez Mławę wynosi:

- drogi krajowe: 6 km,
- drogi wojewódzkie : 9,3 km,
- drogi powiatowe: 14 km,
- drogi miejskie (gminne): 145,23 km, w tym o nawierzchni bitumicznej 73,74 km, z kostki brukowej 4,40 km, gruntowej 65,15 km, tłuczniowej i betonowej 1,94 km.

Dzięki współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej stopniowo i etapami wszystkie wymienione szlaki komunikacyjne są modernizowane.

W celu rozwiązania problemu ruchu samochodowego w centrum Mławy, we wrześniu 2009 r. wydzielono Strefę Płatnego Parkowania. Ponadto z roku na rok wydzielane są dodatkowe, bezpłatne miejsca postojowe. Co więcej, wraz z budową nowych i przebudową istniejących dróg, wyznaczane są także nowe ścieżki rowerowe. Zmodernizowano komunikację miejską na terenie całego miasta. Mieszkańcy miasta Mława posiadający Kartę Mławiaka mogą poruszać się komunikacją miejską za darmo.

Powiat mławski ma 71 651 mieszkańców, z czego 51,0% stanowią kobiety, a 49,0% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 2,9%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,3 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,61 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz nieznacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2021 roku zarejestrowano 773 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 942 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu mławskiego -169. W tym samym roku 11 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 2 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 9. 60,7% mieszkańców powiatu mławskiego jest w wieku produkcyjnym, 18,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,7% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W powiecie mławskim na 1000 mieszkańców pracuje 213 osób. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. 51,7%

wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 48,3% mężczyźni. W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie mławskim wynosiło 4 873,48 PLN, co odpowiada 81.20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu mławskiego 3 623 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 3 312 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -311. 35,2% aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu mławskiego pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 29,8% w przemyśle i budownictwie, a 12,9% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,4% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

SYTUACJA EKONOMICZNA W POWIECIE MŁAWSKIM

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I GOSPODARKA

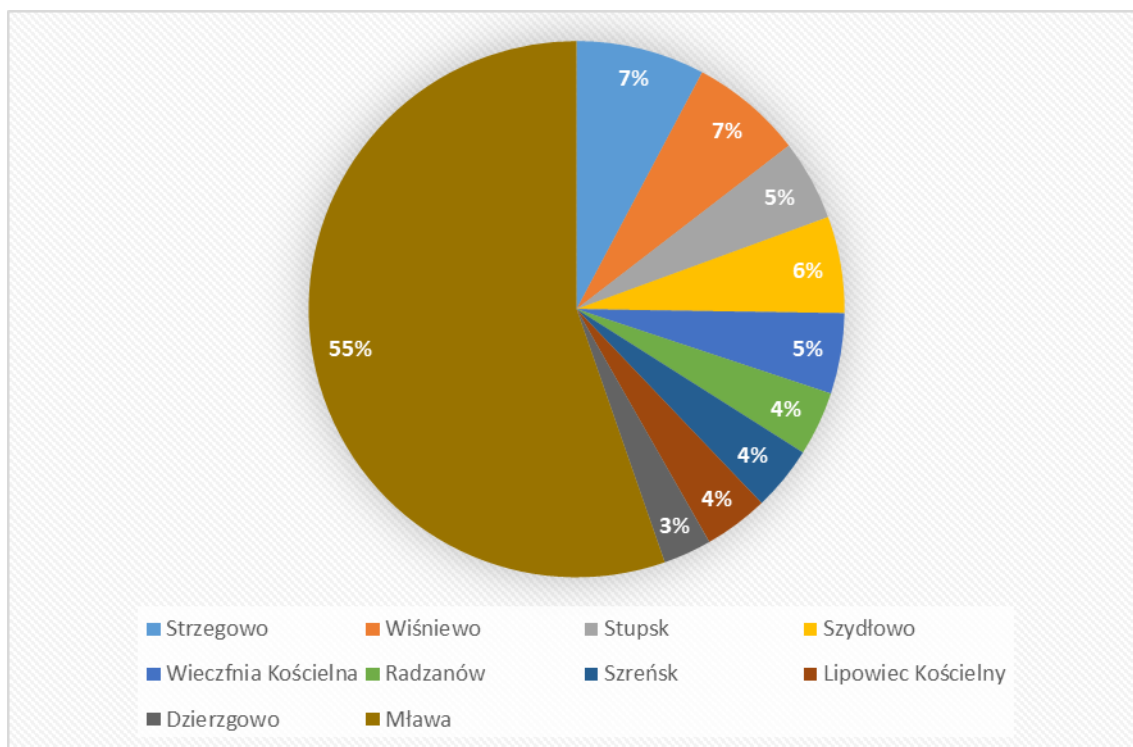
O zapotrzebowaniu na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy nie można się wypowiadać w oderwaniu od obrazu gospodarki i przedsiębiorczości w powiecie mławskim.

Zgodnie z danymi statystycznymi Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarczych REGON, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku na terenie powiatu mławskiego zarejestrowanych było 5776 podmiotów gospodarczych, w tym 192 jednostek publicznych. W ciągu ostatniego półrocza nastąpił wzrost liczby podmiotów o 30 przedsiębiorców.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku najwięcej podmiotów gospodarczych, bo aż 3267 (56,5 %) działało w Mławie, tendencja ta utrzymuje się niezmiennie od wielu lat. W sektorze prywatnym w całym powiecie funkcjonują 5505 podmioty, w którym dominują działy gospodarki:

- handlowy – 1356 (w ciągu półrocza nastąpił spadek o 10 jednostek),
- budowlany – 897 (wzrost o 2 jednostki),
- transport i gospodarka magazynowa – 495 (wzrost o 2 podmioty),
- przetwórstwo przemysłowe – 422 (bez zmian),
- usługowy – 463 (wzrost o 11 jednostek),
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 415 (wzrost o 9 jednostek).

Na gminach liczba podmiotów gospodarczych przedstawia się następująco: Strzegowo- 456, Wiśniewo- 367, Stupsk- 291, Szydłowo- 311, Wieczfnia Kościelna- 257, Radzanów- 239, Szreńsk- 195, Lipowiec Kościelny- 240, Dzierzgowo- 153. Dane te obrazuje poniższy wykres. W porównaniu do stanu na koniec 2021 r. proporcje te nie uległy znaczącej zmianie.

Wykres 2. Podział procentowy podmiotów gospodarczych w gminach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z REGON

Najliczniejsza grupa firm w powiecie mławskim to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników- w systemie REGON na dzień 31.12.2022 r. zarejestrowane było 5322 podmioty, w okresie ostatniego półrocza odnotowano wzrost o 11 jednostek gospodarczych. Liczba podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób wyniosła 200 (wzrost o 1 podmiot względem stanu na koniec czerwca 2022r.). Zakłady zatrudniające powyżej 50 osób to 49 podmiotów (wzrost o 6), w tym 6 zatrudniających ponad 250 osób (większość tych firm zlokalizowana jest w Mławie):

- Wipasz S.A. Oddział w Mławie – 909 osób,
- LG Electronics Mława Sp. z o.o. - 1678 osób,
- LX Pantos Poland Sp. z o.o. – 1368 osób,
- SP ZOZ w Mławie – 490 osób,
- Curtis Development Sp. z o. o. w W-e Dz. Przet.Tw. w Krzywoności - 304 osoby,
- Fine Altech Mława Sp. z o.o. - 322 osób.

Według udostępnionych danych 205 podmiotów gospodarczych z powiatu mławskiego, w tym 134 z terenu miasta Mława, stanowią kategorię „Brak informacji o wielkości zatrudnienia”.

Na terenie Mławy działa 2984 jednostek zatrudniających do 9 osób, 113 jednostek zatrudniających 10-49 osób oraz 36 jednostek zatrudniających 50 osób i więcej.

Na lokalnym rynku pracy największymi pracodawcami, zlokalizowanymi głównie w Mławie, są zakłady produkcyjne z branży elektronicznej, w których występuje wiele czynników wpływających na

fluktuację personelu. Warto zaznaczyć, że liczba osób zatrudnionych w tych zakładach od dłuższego czasu utrzymuje się na stabilnym poziomie. Obecnie zatrudnionych jest tam około 6 tys. osób (w tym ponad 2300 cudzoziemców). Firmy te najwyższy wskaźnik zatrudnienia osiągają w okresach wzmożonej produkcji, czyli w okresie jesienno-zimowym. W porównaniu do poprzednich danych stan zatrudnienia wzrósł wynika to z faktu, że na lokalnym rynku pojawiły się nowe firmy ściśle współpracujące z dotychczas istniejącymi, do których należą m.in. Korea Plastics Industry, Yangji Electronics Sp. z o.o., Ace Rico Sp. z .o.o., dodatkowo firma LG Electronics Mława Sp. z o.o. otworzyła w Szydłowie halę serwisową.

Kolejną dominującą w powiecie mławskim jest branża rolno-spożywcza. Obecnie w branży tej zatrudnionych jest około 1900 osób (spadek o około 100 osób w stosunku do grudnia 2021). Największe firmy branży to: Wipasz S.A. Oddział w Mławie, Peklimar S.A. Uniszki Cegielnia, Zakład Przetwórczy Rolno-Spożywczy, Ubojnia Drobiu Sp. J. w Uniszkach Cegielni, Zakład Mięśny J. Czaplicki w Mławie, Zakład Przetwórstwa Rolnego Dunaj Sp. z o.o., Zakład Mięśny w Strzegowie Sp. J., Zakłady Mięsne „Czaplicki: Sp. z o. o. w Iłowie. Jak widać większość tych firm działa na terenach wiejskich. O ile w branży elektronicznej stan zatrudnienia jest raczej ustabilizowany i do przewidzenia jest sezonowe zapotrzebowanie na nowych pracowników, to branża rolno-spożywcza wydaje się być bardziej chłonna na osoby chętne do pracy. Jednak wciąż firmy te mają trudności z pozyskaniem nowych pracowników w zawodach typowo związanych z przetwórstwem mięsa czy pracowników produkcji. Zauważyć też należy coraz większy stopień automatyzacji procesów produkcyjnych, przez co następuje ogólny spadek osób pracujących w tej branży.

W branży handlowej działa 1356 firm, z czego aż 815 na terenie miasta Mława. Wśród największych sklepów spożywczo- przemysłowych jest kilkanaście sklepów wielopowierzchniowych, które zatrudniają ponad 500 osób. Są to między innymi: Dino Polska S. A., Biedronka należąca do sieci sklepów spółki akcyjnej Jeronimo Martins Polska, Intermarche, Carrefour, Kaufland, Lidl. W 5 działających na naszym terenie supermarketach z artykułami budowlano- dekoracyjnymi, tj.: Bricomarché, Pszczółka, Farbex, Mrówka, Castorama Smart jest zatrudnionych około 150 osób. Pod koniec 2020 roku swoją działalność rozpoczęła Stacja Mława- galeria handlowa zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie wybudowanego dworca zintegrowanego. Inwestycją zarządza Grupa Scotia Development w skład, której wchodzi spółki deweloperskie, a także podmioty zajmujące się budową, administracją, wynajmem gotowych obiektów handlowych i mieszkaniowych. W galerii działają sklepy i punkty usługowe takich marek, jak: Smyk, Cropp, Sinsay, House, Big Star, Pepco, Biedronka, Media Expert. Aktualnie działają tam 24 punkty handlowo-usługowe. W 2022 r. otwarto kolejny market budowlany- Castorama Smart oraz sklep sieci Action. Należy zauważyć również dynamiczną ekspansję sieci Dino, Biedronka, Lewiatan na terenie gmin powiatu mławskiego – w 2022 roku nowe sklepy otworzyły się między innymi w Radzanowie, Szreńsku i Strzegowie.

Czwartą w kolejności jest branża budowlana, w której działa 897 podmiotów. W większości przypadków są to jednoosobowe działalności ukierunkowane na wykonywanie prac remontowo-budowlanych. Na poziom zatrudnienia oraz ilość zleceń w tej branży wpływa dostępność i wysokie ceny materiałów budowlanych. Sprzedaż nowych mieszkań, po około rocznym przestoju, wraca do normy sprzed pandemii, jednak dużo większą popularnością cieszą się mniejsze lokale (o powierzchni do 50 m²). Nasi lokalni deweloperzy, pomimo ogólnopolskiego zastoju, planują w 2023 roku realizację nowych inwestycji.

Pomimo trudności z pozyskiwaniem wykwalifikowanych pracowników, które dotyczą już praktycznie każdej branży gospodarki, na terenie naszego powiatu sfera przedsiębiorczości jest ustabilizowana z niewielkim wzrostem. Przykładem tego może być chociażby ogólna liczba podmiotów gospodarczych, która utrzymuje się na podobnym poziomie od 3 lat oraz wspomniany rozwój branży elektronicznej i handlowej. Nie występuje więc tendencja do masowego zamykania małych firm.

Główną przyczynę bezrobocia w powiecie mławskim stanowi niedopasowanie podaży pracy do jej popytu. Pracodawcy posiadają zwykle sprecyzowane wymagania dotyczące wykształcenia, posiadanych uprawnień, kierunku studiów, czy kompetencji językowych potencjalnych pracowników. Część z tych wymagań nie pokrywa się jednak z tym, co mogą zaoferować osoby poszukujące zatrudnienia i zarejestrowane w tutejszym Urzędzie Pracy.

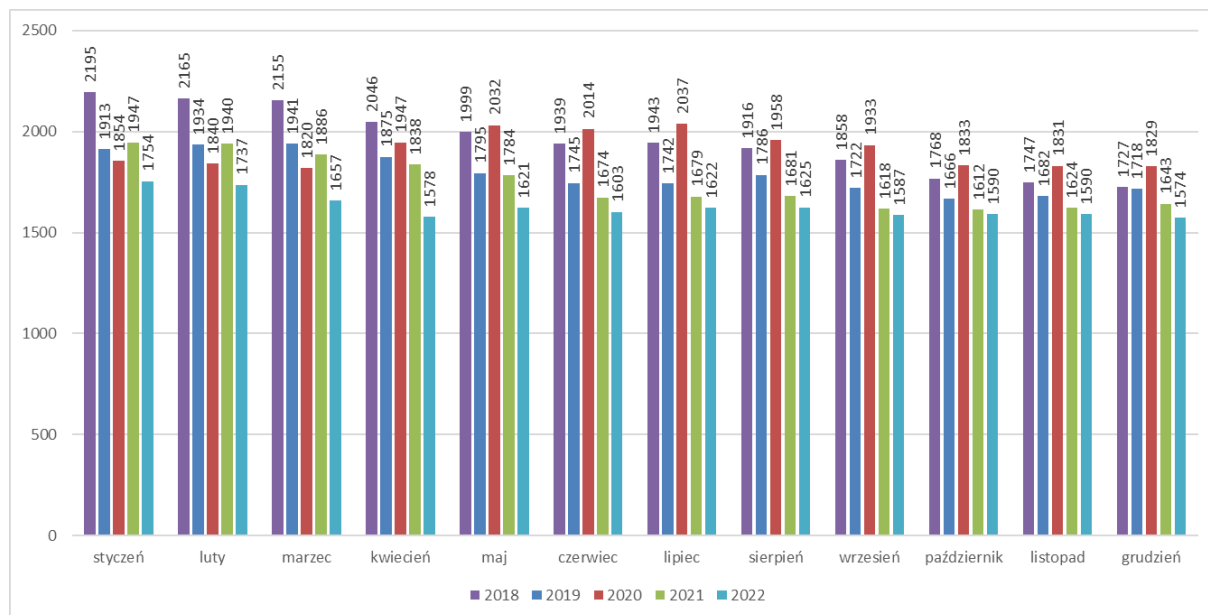
BEZROBOCIE W POWIECIE MŁAWSKIM

Według danych statystycznych tutejszego Urzędu liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie mławskim na koniec grudnia 2022 roku wyniosła 1574 osoby, w tym 848 kobiet (gmina Mława 756 osób, w tym 401 kobiet). Na koniec grudnia 2021 roku zarejestrowanych pozostawało 1829 bezrobotnych, w tym 1073 kobiety (gmina Mława 856 osób, w tym 490 kobiet). W końcu 2020 roku było 1829 bezrobotnych, w tym 1073 kobiety (gmina Mława 856 osób, w tym 490 kobiet), zaś w 2019 było 1718 osób, w tym 1018 kobiet (gmina Mława 794 osoby, w tym 476 kobiet). Wzrost liczby bezrobotnych na koniec 2020 r. w porównaniu do 2019 r. można powiązać z pandemią COVID-19 i przedłużającym obostrzeniom związanym z czasowym zamknięciem niektórych branż gospodarki. Inne przyczyny wzrostu liczby zarejestrowanych w tym okresie to po pierwsze sezonowość niektórych prac, po drugie zawieranie umów kończących się wraz z końcem roku. Aktualnie odnotowujemy wzrost liczby zarejestrowanych z uwagi na brak prac sezonowych oraz w wyniku zakończonych umów terminowych.

Dane przedstawione na poniższym wykresie jednoznacznie pokazują spadek liczby osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach lat 2018- 2019. Największą liczbę bezrobotnych można zaobserwować w miesiącach typowo zimowych, czyli w styczniu, lutym i marcu. Do wzrostu liczby

bezrobotnych przyczynił się niewątpliwie okresowy spadek zapotrzebowania na prace sezonowe oraz prace wymagające dobrej pogody.

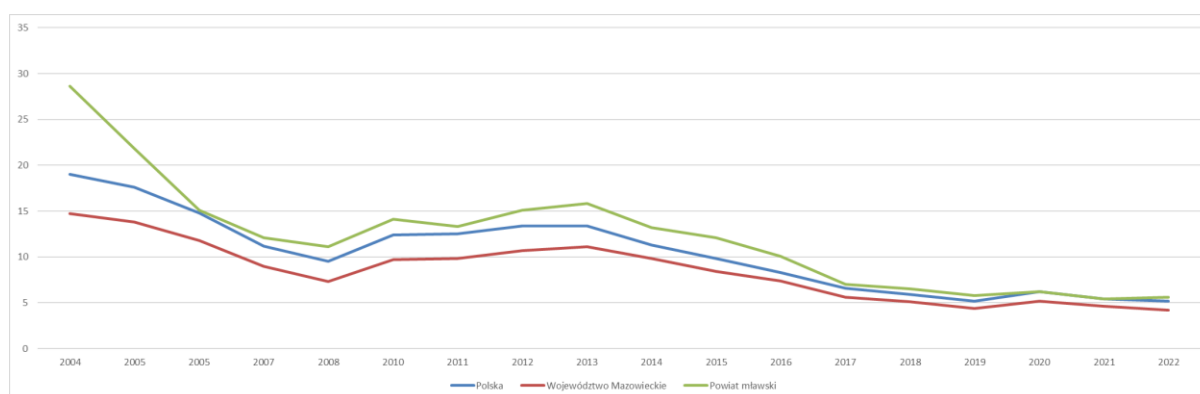
W okresie od stycznia do grudnia 2022 roku wyłączonych zostało łącznie 2778 osób, z powodu podjęcia pracy zostało wyłączonych 1792 osoby, co stanowi 64,51% wszystkich wyłączeń.

Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach w latach 2018 – 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Mławie

Analiza wielkości stopy bezrobocia rejestrowanego na przestrzeni lat 2004-2022 pozwala stwierdzić, że wielkość ta ulegała ciągłemu zmniejszeniu, z wyjątkiem pandemii. Od 2014 roku stopa bezrobocia ciągle malała. W okresie od grudnia 2019 do kwietnia 2021 roku stopa procentowa wzrosła o 0,4%, jednakże nie osiągnęła jeszcze wartości z końca grudnia 2018 roku, kiedy to stopa wynosiła 6,5%. Pozostałe miesiące to spadek lub stabilizacja wysokości wskaźnika. Na koniec grudnia 2022 roku w Polsce stopa bezrobocia wyniosła 5,2%, w województwie mazowieckim 4,2%, a w powiecie mławskim była wyższa od krajowej i wynosiła 5,6%.

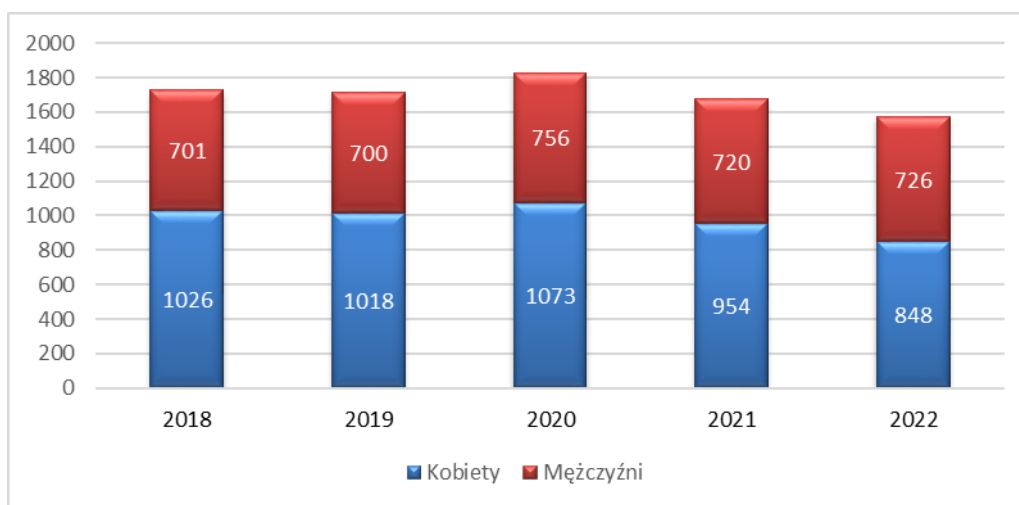

Wykres 4. Stopa bezrobocia w powiecie mławskim na tle województwa mazowieckiego i Polski w latach 2004-2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

STRUKTURA BEZROBOCIA ZE WZGLĘDU NA PŁEĆ

W latach 2018- 2022 wśród zarejestrowanych bezrobotnych dominowały kobiety. Na koniec grudnia 2022 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych było 848 kobiet, w tym zamieszkałych w Mławie 401, trzydziestego roku życia nie ukończyło 256 (Mława-88), powyżej pięćdziesiątego roku życia było 150 (Mława-76), zaś orzeczenie o niepełnosprawności posiadało 64 kobiety (Mława- 37). Na koniec grudnia 2022r. kobiety stanowiły 53,88% ogółu zarejestrowanych (Mława – 53,04%), w 2021r – 55,7% (Mława – 53,04%), w 2020 roku- 58,7% (Mława- 57,25%), w 2019 roku- 59,3% (Mława- 59,95%), zaś w 2018- 59,4% (Mława- 58,63%). Analizując te dane obserwujemy, że wraz ze spadkiem liczby bezrobotnych równocześnie spada odsetek zarejestrowanych kobiet. Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn została przedstawiona na wykresie 5.

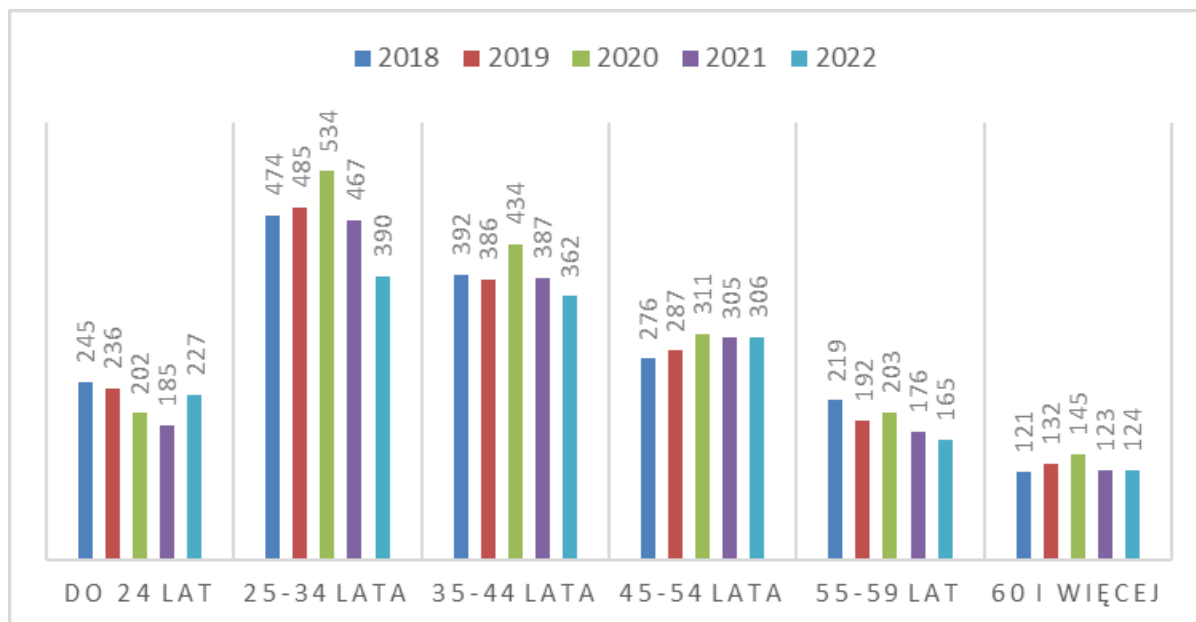

Wykres 5. Struktura bezrobocia ze względu na płeć w latach 2018 – 2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

STRUKTURA BEZROBOCIA ZE WZGLĘDU NA WIEK

Wśród 1574 osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2022 roku w powiecie mławskim najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata - 390 osób (Mława - 185 osób). Drugą grupę stanowią osoby, które mają 35 lat i nie ukończyły 44 lat - 362 osoby (Mława - 190 osób). Najmniej osób bezrobotnych znajduje się w przedziale wiekowym 60 lat i więcej - 124 osoby (Mława - 43 osoby). W latach 2018- 2021 struktura bezrobotnych według wieku przedstawiała się podobnie.

Wykres 6. Struktura bezrobocia ze względu na wiek w latach 2018 – 2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Od wielu lat kładzie się zwiększony nacisk na aktywizację zawodową osób do 30 roku życia i po 50 roku, które należą do grupy szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ta sytuacja spowodowała, iż bezrobotni, którzy ukończyli 30 rok życia, a nie ukończyli jeszcze 50 lat aktualnie znajdują się w gorszej sytuacji niż osoby z grup faworyzowanych.

Na koniec grudnia 2022 roku w rejestrach bezrobotnych w grupie wiekowej 30-50 lat znajdowało się 736 osób, co stanowi 48,03% ogółu zarejestrowanych (Mława - 397 osób, 52,51%). W tej grupie wiekowej kobiety - 442 osoby - stanowią 52,12% (Mława - 237 osób, 59,10%). Wśród bezrobotnych, którzy ukończyli 30 rok życia i nie mają jeszcze 50 lat najwięcej osób posiada zasadnicze zawodowe - 193 osoby (Mława - 91 osób), wykształcenie gimnazjalne i poniżej - 175 osób (Mława - 84 osoby) oraz policealne i średnie zawodowe 163 osoby (Mława - 96 osób).

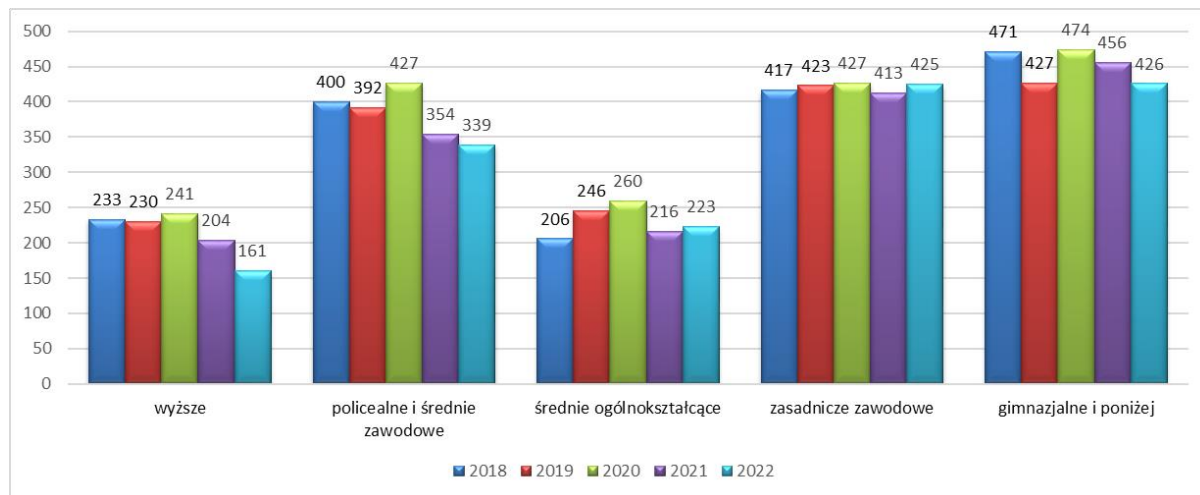
Odsetek osób w grupie wiekowej 30-50 lat wahał się od 48,03% w 2022 roku, 47,05% w 2021 roku, 46,5% w 2020 roku, 42,9% w 2019 roku. W 2018 odsetek ten stanowił 45,11%.

W jeszcze trudniejszej sytuacji znajdują się osoby mające powyżej 45 lat. Na koniec grudnia 2022r. w tej grupie wiekowej było 595 osób, w tym 236 kobiet. Tereny wiejskie zamieszkuje 293 bezrobotnych z tej grupy wiekowej, w tym 109 kobiet.

STRUKTURA BEZROBOCIA ZE WZGLĘDU NA WYKSZTAŁCENIE

Na koniec grudnia 2022 roku w rejestrach bezrobotnych najwięcej pozostawało osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe (425 osób) oraz gimnazjalne/podstawowe i poniżej - 426 osób (Mława – 186 / 193 osoby). Tak samo było na koniec lat 2018-2021. Zdecydowanie w najlepszej sytuacji znajdują się osoby z wykształceniem wyższym, gdyż ich udział w ogóle bezrobotnych na koniec grudnia 2022 roku był na poziomie 10,23% - 161 osób (Mława - 83 osoby,

11,01%). W latach 2018- 2021 osoby z wykształceniem wyższym stanowiły ponad 13% ogółu zarejestrowanych. Podobnie jak w grudniu 2022 roku tak i w latach 2019-2020 struktura bezrobotnych wyglądała podobnie. Jedynie w 2018 roku liczba osób posiadających wykształcenie wyższe (233 osoby) była wyższa niż osób z wykształceniem ogólnokształcącym (206 osób).

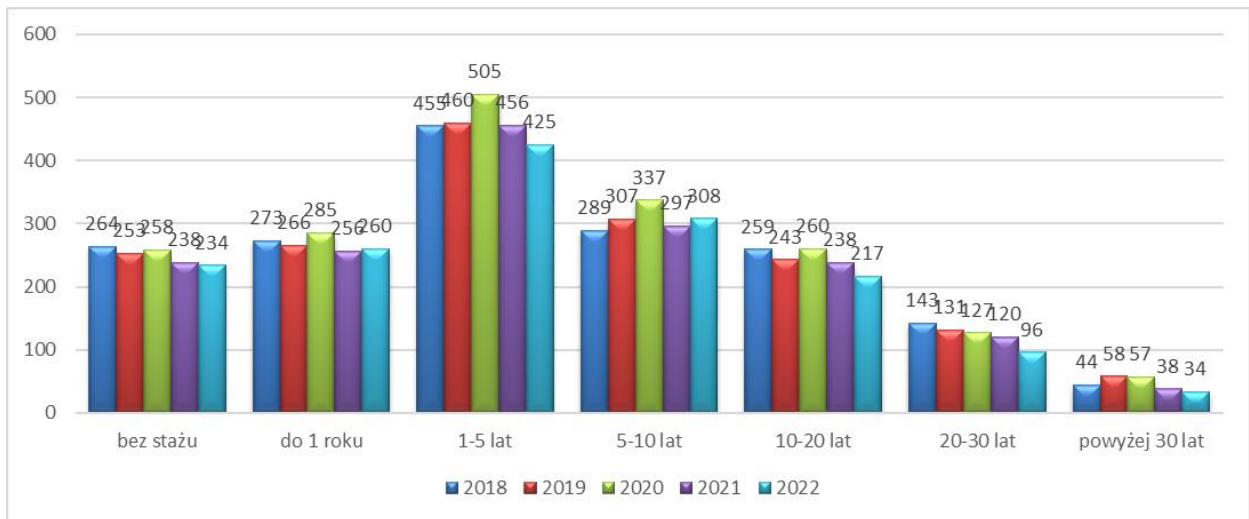
Wykres 7. Struktura bezrobocia ze względu na wykształcenie w końcu lat 2018-2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Bezrobotne kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni. Na koniec grudnia 2022 roku wykształcenie wyższe posiadało 120 kobiet i 41 mężczyzn (Mława - 61 kobiet i 22 mężczyzn), średnie - 367 kobiet i 195 mężczyzn (Mława - 179 kobiet i 113 mężczyzn), zasadnicze zawodowe - 176 kobiet i 249 mężczyzn (Mława - 72 kobiety i 114 mężczyzn), gimnazjalne/podstawowe i poniżej 185 kobiet i 241 mężczyzn (Mława - 89 kobiety i 104 mężczyzn). W latach 2018- 2021 było podobnie.

STRUKTURA BEZROBOCIA ZE WZGLĘDU NA STAŻ PRACY

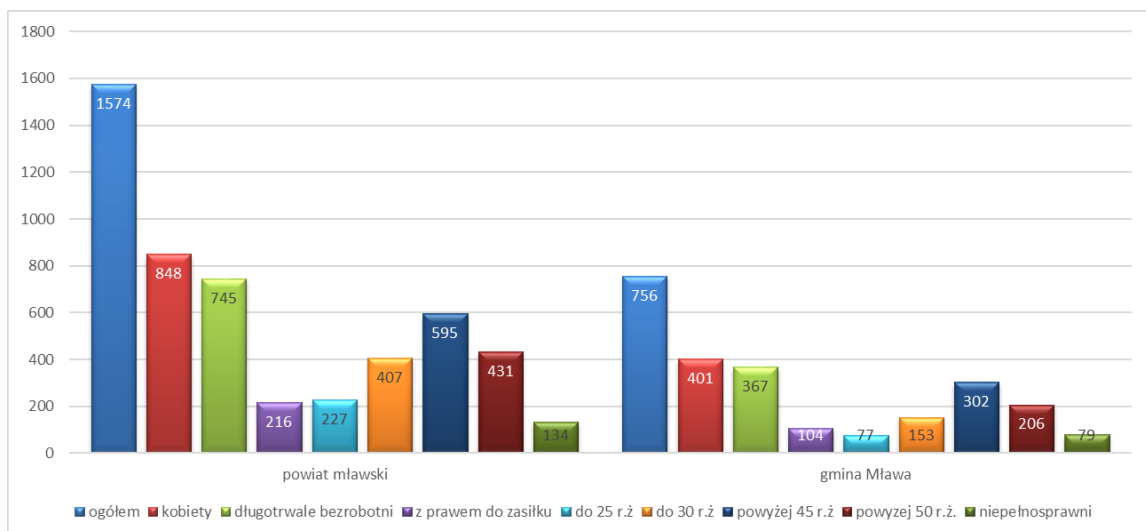
W latach 2018- 2021 oraz na koniec grudnia 2022 roku struktura bezrobotnych według posiadanego stażu pracy przedstawiała się tak samo. Najwięcej zarejestrowanych posiadało staż pracy od roku do pięciu lat. W grudniu 2022 roku takich osób było 425 (Mława- 197). Największe trudności ze znalezieniem pracy mają osoby z bardzo krótkim doświadczeniem zawodowym oraz bez stażu. Z poniższego wykresu wynika, iż wraz ze spadkiem bezrobocia spada odsetek osób dotychczas niepracujących. W 2018 roku osoby bez stażu stanowiły 15,3% a najmniej w grudniu 2022 roku – 14,93%.

Wykres 8. Struktura bezrobocia ze względu na staż pracy w końcu lat 2018 - 2022

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Poniższy wykres obrazuje podsumowanie danych statystycznych o grupach osób bezrobotnych w rozbiciu na powiat oraz gminę Mława zgodnie z danymi przedstawionymi w niniejszej informacji.

Wykres 9. Struktura bezrobotnych zamieszkałych w powiecie mławskim i gminie Mława w sierpniu 2022 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Jak wynika z danych demograficznych społeczeństwo Polski starzeje się. Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy uznano m.in. bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Osoby w tej grupie wiekowej charakteryzuje duże doświadczenie, lojalność wobec pracodawcy, poszanowanie pracy, zaangażowanie, szacunek dla pracodawcy oraz współpracowników. Z drugiej jednak strony, mimo tak wielu zalet, osoby w starszych grupach wiekowych często nie znają nowych technologii, mają kłopoty z obsługą

komputera, problemy z adaptacją w nowym miejscu, albo po prostu tracą wcześniej nabyte kwalifikacje z uwagi na dezaktualizację umiejętności zawodowych.

Według danych PUP w Mławie struktura osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na koniec grudnia 2022 roku przedstawiała się następująco: ogółem zarejestrowanych było 431 osób, w tym 150 kobiet. W porównaniu do końca 2021 roku liczba bezrobotnych po 50 roku życia zmniejszyła się o 31 osób, w tym 20 kobiet. Jak widać z przedstawionych danych w okresach objętych analizą liczba bezrobotnych mężczyzn była wyraźnie wyższa niż kobiet. W przeciwieństwie do bezrobotnych poniżej 30 roku życia, wśród osób powyżej 50 roku życia zdecydowanie dominowali mężczyźni, którzy stanowili prawie 66% bezrobotnych w grupie powyżej 50 lat.

W porównaniu do końca 2018 roku liczba bezrobotnych po 50 roku życia zmniejszyła się o 39 osób, w tym 30 kobiet. Jak widać z przedstawionych danych w okresach objętych analizą liczba bezrobotnych mężczyzn była wyraźnie wyższa niż kobiet. W przeciwieństwie do bezrobotnych poniżej 30 roku życia, wśród osób powyżej 50 roku życia zdecydowanie dominowali mężczyźni, którzy stanowili ponad 66% bezrobotnych w grupie powyżej 50 lat.

Na koniec 2018 roku przedstawiał się następująco: ogółem zarejestrowanych było 479 osób, w tym 179 kobiet. W porównaniu do końca 2017 roku liczba bezrobotnych po 50 roku życia zmniejszyła się o 120 osób, w tym 44 kobiety. Dominowali mężczyźni, którzy stanowili 62% bezrobotnych w grupie powyżej 50 lat (30% w grupie bezrobotnych do 30 roku życia).

Osoby po 50 roku życia, po zarejestrowaniu się w urzędzie pracy, częściej posiadają prawo do zasiłku dla bezrobotnych, niż osoby młodsze. W grudniu 2022 roku prawo do zasiłku posiadało 68 osób czyli podobnie jak w grudniu 2021 roku prawie co czwarty bezrobotny w tej grupie wiekowej posiadał prawo do zasiłku.

W końcu grudnia 2022 roku podobnie jak w 2021 roku w strukturze bezrobotnych powyżej 50 roku życia dominują osoby zamieszkałe na wsi, które stanowiły ponad 50% bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Starsi bezrobotni są słabiej wykształceni. Zarówno w końcu grudnia 2022 jak i w latach 2018-2021 roku najwięcej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej oraz zasadnicze zawodowe. Najniższa liczba bezrobotnych w omawianej kategorii legitymowała się dyplomami wyższych uczelni. W porównaniu do stanu z końca 2017 roku sukcesywnie odnotowujemy spadek liczby bezrobotnych w każdej grupie. Głównym powodem pozostawania bez pracy osób powyżej 50 roku życia są bariery jakie taka osoba napotyka na swojej drodze. Są to m.in. dyskryminujące praktyki pracodawców wobec osób starszych, niechęć do ich zatrudniania, mniej atrakcyjne oferty pracy, niedopasowanie kwalifikacji i umiejętności do potrzeb dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

W końcu grudnia 2022 roku oraz końcu 2017-2021 roku, spośród zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy od 10 do 20 lat- powyżej

23% ogółu osób w wieku 50+. Jednak podkreślenia wymaga fakt, że w grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia około 9,8% nie posiada stażu pracy, a kolejne około 6,5% legitymowało się stażem do 1 roku.

Zarówno w końcu grudnia 2022 roku oraz w latach 2017-2021 roku wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia dominowały osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy, oznacza to, że osoby starsze jeśli już trafią do rejestrów urzędów mają niskie szanse na szybki powrót na rynek pracy. Łącznie w tej grupie wiekowej osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu grudnia 2022 roku stanowiły około 52,20%. W porównaniu do lat 2017-2021 roku odsetek ten sukcesywnie uległ zmniejszeniu. W 2017 roku odsetek osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy wynosił ponad 50%.

Obecne pokolenie pięćdziesięciolatków jest formalnie gorzej wykształcone, ponieważ miało w okresie młodości mniejsze szanse na zdobycia wyższego wykształcenia, mniejsze możliwości i potrzeby opanowania języków obcych, a najnowszych technologii uczyło się w późniejszym wieku (często od swoich dzieci). Nie można też zapominać, że jest to pokolenie, które w okresie swojej aktywności zawodowej, doświadczyło zmiany ustrojowej i specjalizowało się do pracy w innych warunkach niż obecne. Są oni często odizolowani, nie nadążają za tempem zmian i dlatego ważna jest dla nich pomoc w aktywizowaniu i odnalezieniu się na współczesnym rynku pracy.

DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI

Jedną z najbardziej niekorzystnych cech bezrobocia jest długi okres oczekiwania na zatrudnienie. Osoby długotrwale bezrobotne znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Długotrwale bezrobotni są szczególnie narażeni na problemy i bariery, które ograniczają a nawet uniemożliwiają podjęcie zatrudnienia. Składa się na to wiele przyczyn. Jedną z nich jest już sam rynek pracy, który charakteryzuje się dużą zmiennością i coraz to większymi wymaganiami. Osoby pozostające w ewidencji powyżej 12 miesięcy cechuje wyraźne zniechęcenie do podejmowania jakichkolwiek form aktywności. Większość bezrobotnych nie poszukuje także pracy poza terenem swojego miejsca zamieszkania, co tym bardziej pogarsza ich sytuację. Jest także grupa osób długotrwale bezrobotnych, którzy pozostają bez pracy z przyczyn zdrowotnych (w tym osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności) lub uwarunkowań rodzinnych (opieka nad osobą zależną/dzieckiem).

Na koniec grudnia 2022 roku w rejestrach pozostawało 745 długotrwale bezrobotnych, w tym 447 kobiet. Długotrwale bezrobotni stanowili ponad 47,33%. Tereny wiejskie zamieszkiwało 380 osób.

W latach 2018-2021 bezrobotnych długotrwale było odpowiednio:

- 779 osób (45,10% ogółu),
- 712 osób (ponad 41% ogółu),

- 826 osób (45,16% ogółu),
- 778 osób (47,35% ogółu).

We wszystkich analizowanych w omawianej grupie przeważają osoby między 25 a 34 rokiem życia, najmniej jest osób, które nie ukończyły 24 lat.

W końcu grudnia 2022 roku podobnie jak w latach 2017-2021 roku wśród długotrwale bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Kolejną grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Przyczyn pozostawania bez pracy można więc upatrywać między innymi w niskim poziomie wykształcenia. Najmniej liczną grupą osób w interesującej nas kategorii są osoby z wykształceniem wyższym. Względnie niski jest także odsetek liczby osób bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Pod względem stażu pracy w końcu grudnia 2022 roku podobnie jak w latach 2017-2021, wśród długotrwale bezrobotnych, dominowały osoby ze stażem od 1 do 5 lat. Warto również podkreślić, że osoby posiadających staż pracy do jednego roku lub nie posiadający go wcale stanowili ponad jedną trzecią wszystkich długotrwale bezrobotnych, jednakże w końcu grudnia 2022r odsetek w tej grupie był najniższy i stanowił 34%.

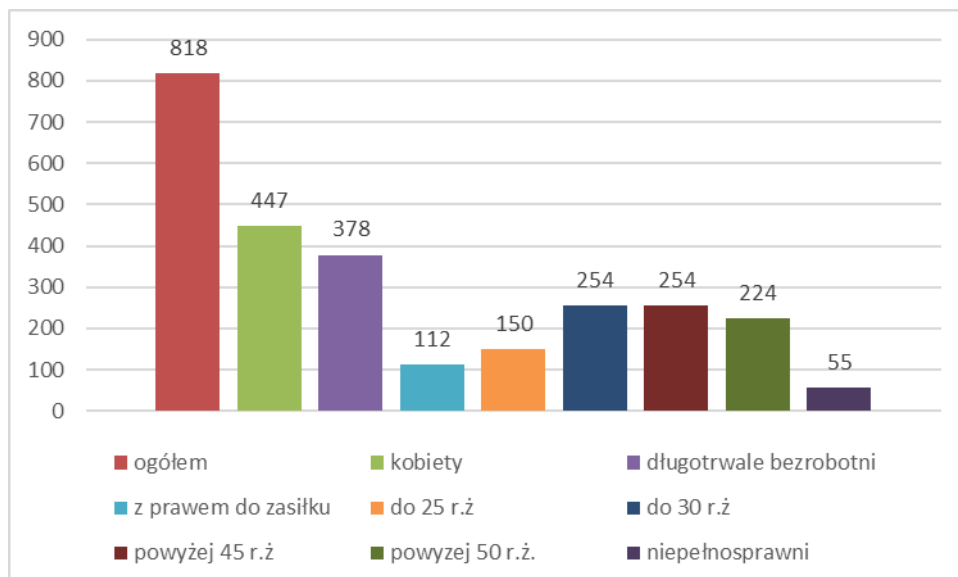
BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI

Na koniec grudnia 2022 roku w rejestrach bezrobotnych pozostawało 818 osób zamieszkałych na wsi, co stanowi 51,97% ogółu zarejestrowanych. Liczba kobiet zamieszkujących wieś wyniosła 447. Osób powyżej 50 roku życia było 27,75% ogółu zamieszkałych na wsi oraz osób do 30 roku życia – 30,68% ogółu. W ciągu stycznia i lutego 2023 r. sytuacja bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich uległa niewielkim zmianom. Na koniec stycznia 2023 osób tych było 902- 51,87%, a na koniec lutego br. 877 osób, co stanowi 51,5% ogółu bezrobotnych. Kobiet zamieszkujących na wsi było odpowiednio 501 i 477. Wraz ze wzrostem rejestracji po zakończonym roku, wzrosła też liczba bezrobotnych osób z terenów wiejskich.

W latach 2018-2021 bezrobotnych zamieszkujących na wsi było odpowiednio:

- 939 osób (54,20% ogółu bezrobotnych), w tym 555 kobiet,
- 923 osoby (53,73% ogółu bezrobotnych), w tym 541 kobiet,
- 973 osoby (53,20% ogółu bezrobotnych), w tym 583 kobiet,
- 870 osób (52,95% ogółu bezrobotnych), w tym 505 kobiet.

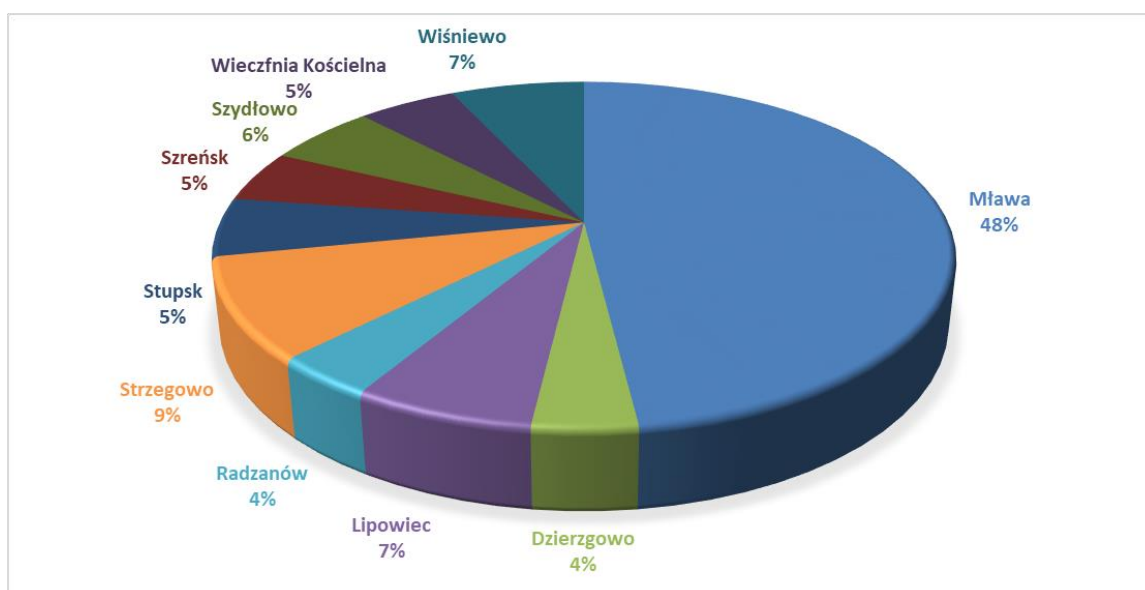
Jak widać więc na przestrzeni tych lat osoby z terenów wiejskich przeważają w strukturze bezrobotnych.

Wykres 10. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2022 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Niezmiennie najwięcej bezrobotnych mieszka w gminie Strzegowo- 148 osób. Jest to też największa obszarowo gmina powiatu mławskiego. Najmniej mieszka w gminie Radzanów- 60 osób oraz w gminie Dzierzgowo- 61 osoby.

Wykres 11. Struktura bezrobocia według miejsca zamieszkania w 2022 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na koniec grudnia 2022 roku w rejestrach bezrobotnych zamieszkałych na wsi pozostawało najwięcej osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (29,22%). Niewiele mniej było osób z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (28%). Łącząc te dane otrzymujemy informację, że ponad połowa bezrobotnych mieszkańców wsi ma niskie wykształcenie, które często

nie przystaje do współczesnego rynku pracy. Najmniej liczną grupą osób są osoby z wykształceniem wyższym- 9,54%.

Podobnie było na koniec 2021 roku- najliczniejszą grupą były osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i poniżej (28,97%). Osoby wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiły 27,27% ogółu bezrobotnych ze wsi. Przyczyn pozostawania bez pracy można więc upatrywać między innymi w niskim poziomie wykształcenia.

Poziom wykształcenia	2022	Odsetek (%) 2022 rok	2021	Odsetek (%) 2021 rok
Wyższe	78	9,54	89	10,11
Policealne i średnie zawodowe	164	20,05	185	21,02
Średnie ogólnokształcące	108	13,20	109	12,39
Zasadnicze zawodowe	239	29,22	241	27,39
Gimnazjalne i poniżej	229	28,00	256	29,09

Tabela 1. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według poziomu wykształcenia w końcu 2022 roku i w końcu 2021 roku

Źródło: PUP Mława

W końcu 2022 roku podobnie jak w końcu 2021 roku pod względem stażu pracy, wśród badanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi, dominowały osoby ze stażem od 1 do 5 lat. Warto również podkreślić, że łącznie osób posiadających staż pracy do jednego roku lub nie posiadających go wcale na koniec 2022 roku było podobnie jak w końcu 2021 roku, ponad 33,74%.

Staż pracy (w latach)	2022	Odsetek (%) 2022 rok	2021	Odsetek (%) 2021rok
Bez stażu	130	15,89	141	16,02
Do 1 roku	146	17,85	137	15,57
1-5	227	27,75	252	28,64
5-10	146	17,85	147	16,70
10-20	101	12,35	118	13,41
20-30	52	6,36	65	7,39
30 lat i więcej	16	1,96	20	2,27

Tabela 2. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według stażu pracy w końcu 2022 roku

Źródło: PUP Mława

Zarówno w końcu 2022 roku jak i w końcu 2021 roku wśród tej grupy bezrobotnych dominują osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (23,11% w 2022 roku, 25,23% w 2021 roku).

Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	2022	Odsetek (%) 2022 rok	2021	Odsetek (%) 2021 rok
Do 1	82	10,02	80	9,09
1-3	135	16,50	163	18,52
3-6	126	15,40	138	15,68
6-12	157	19,19	138	15,68
12-24	129	15,77	139	15,80
pow. 24	189	23,11	222	25,23

Tabela 3. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi życia według czasu pozostawania bez pracy w końcu 2022 roku i w końcu 2021 roku

Źródło: PUP Mława

W końcu 2022 roku wśród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zamieszkałych na wsi najliczniejszą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne (378 osób- 46,21% ogółu zamieszkałych na wsi). Osoby, które ukończyły 30 rok życia a nie ukończyły 50 roku życia stanowią ponad 41,56% bezrobotnych zamieszkałych na wsi (340 osób).

Przeprowadzona analiza wskazuje, że głównymi barierami w zaktywizowaniu osób zamieszkałych na wsi jest przede wszystkim brak doświadczenia zawodowego niezbędnego do utrzymania się na rynku pracy, krótkie doświadczenie zawodowe oraz długie pozostawanie w rejestrach osób bezrobotnych. Biorąc pod uwagę płeć i czas pozostawania bez pracy, w analizowanej grupie kumulują się największe przeszkody i bariery dotyczące powrotu do aktywności zawodowej. Ogromne znaczenie ma również fakt, że w naszym powiecie nie działa komunikacja publiczna dostosowana do potrzeb mieszkańców (funkcjonują jedynie autobusy szkolne dopasowane do cyklu roku szkolnego). Miejsce zamieszkania oraz możliwości skomunikowania np. małej wsi oddalonej od miasta Mławy stanowią istotną barierę w aktywności zawodowej. Niedogodny dojazd do miejsca pracy spowodowany niedostateczną częstotliwością komunikacji publicznej, szczególnie w małych miejscowościach znacznie oddalonych od rynku pracy, czy po prostu brak środków na aktywne poszukiwanie pracy, w tym na dojazdy na rozmowy kwalifikacyjne to najczęstsze przyczyny pozostawania przez te osoby w rejestrze.

Trudności w otrzymaniu odpowiedniej oferty pracy wynikają ze zbyt niskich kwalifikacji i braku doświadczenia zawodowego tej grupy osób, w porównaniu do coraz to wyższych wymagań pracodawców. Pod względem gospodarczym powiat mławski cechuje się tym, iż większość zakładów pracy oferujących zatrudnienie mieści się w Mławie, a firmy zlokalizowane na terenach wiejskich dość rzadko poszukują chętnych do pracy głównie ze względu na koszty zatrudnienia i utrzymania pracownika. Dlatego też należy zwrócić uwagę na tworzenie nowych oraz wspieranie już istniejących firm, działających poza miastem Mława, oraz promować zatrudnienie mieszkańców z tych terenów.

LICZBA I STRUKTURA ZAWODOWA OFERT PRACY ZGŁASZANYCH DO POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W MŁAWIE

Na ilość ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, jaka jest zgłaszana do tutejszego Urzędu, ma wpływ zainteresowanie lokalnych pracodawców przyjmowaniem nowych osób do pracy w swoich przedsiębiorstwach. Do końca 2022 roku przyjęliśmy 8054 zgłoszeń wolnych miejsc pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej, w tym 7482 miejsc niesubsydiowanych. Najwięcej wpłynęło ofert pracy w zawodach:

- pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle- 1361
- pracownik produkcji- 1233
- pomocniczy robotnik przemysłowy- 1202
- monter podzespołów i zespołów elektronicznych- 971
- pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani- 683
- pakowacz ręczny- 360
- przetwórcza mięsa- 140
- rozbieracz-wykrawacz- 132
- robotnik magazynowy- 116
- pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych- 101

Większość tych ofert pracy zgłosili najwięksi pracodawcy z branży elektronicznej i spożywczej, którzy oprócz stanowisk produkcyjnych poszukiwali również wykwalifikowanych specjalistów. Pomimo tego, że najwięcej ofert pracy było bez konkretnych wymagań, umiejętności czy wykształcenia, trudno jest zaspokoić potrzeby kadrowe zakładów pracy. Firmy te oferują pracę zmianową na stanowiskach produkcyjnych i okołoprodukcyjnych, a biorąc pod uwagę strukturę bezrobocia i przewagę osób z terenów wiejskich, z których dojazd do miasta jest bardzo utrudniony lub w ogóle niemożliwy, to zasób potencjalnych kandydatów do pracy znacząco się zmniejsza. Na tych stanowiskach często występuje wzmożona rotacja pracowników, co wpływa na ciągłe zapotrzebowanie ze strony pracodawców.

W poniższej tabeli zestawiono zawody, w których pracodawcy zgłaszali najwięcej wolnych miejsc pracy. Ze względu na ich ilość uwzględniono zawody, w których zapotrzebowanie na miejsca pracy było powyżej 10 pracowników. W większości zgłaszanych ofert pracodawcy najchętniej zatrudniliby osoby posiadające doświadczenie zawodowe, mniejsze znaczenie miało posiadane wykształcenie.

L.p.	Nazwa zawodu	Kod zawodu	Oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2021 roku		Oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w 2022 roku	
			Ogółem	w tym subsydiowane	Ogółem	w tym subsydiowane
1.	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	932990	721	0	1361	1
2.	Pracownik produkcji	754903	0	0	1233	1
3.	Pomocniczy robotnik przemysłowy	932911	1747	0	1202	0
4.	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	821304	1008	0	971	0
5.	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	962990	1612	7	683	8
6.	Pakowacz ręczny	932101	604	2	360	0
7.	Przetwórcza mięsa*	751108	0	0	140	0
8.	Rozbieracz-wykrawacz	751104	167	3	132	2
9.	Robotnik magazynowy	933304	98	0	116	0
10.	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	814290	160	0	101	0
11.	Monter sprzętu radiowego i telewizyjnego	821305	140	0	100	0
12.	Magazynier	432103	118	9	98	11
13.	Pozostali pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	962290	165	0	65	0
14.	Pozostali pracownicy	411090	59	39	64	39

	obsługi biurowej					
15.	Robotnik gospodarczy	515303	59	45	63	56
16.	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem gdzie indziej niesklasyfikowani	912990	144	5	62	5
17.	Sprzedawca*	522301	60	45	55	41
18.	Kierowca operator wózków jezdnioyach (widłowych)	834401	27	2	43	2
19.	Operator urządzeń do przetwórstwa drobiu	816026	0	0	40	0
20.	Pomocniczy robotnik w hodowli zwierząt	921201	38	1	38	2
21.	Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych*	814209	0	0	37	0
22.	Technik prac biurowych*	411004	39	26	36	30
23.	Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	311937	34	0	35	0
24.	Pracownik biurowy	411003	34	0	28	20
25.	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	814206	21	0	25	0
26.	Pozostali kucharze	512090	10	2	22	0
27.	Pracownik utrzymania czystości (sprzątaczk)	911207	15	10	20	9
28.	Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	313904	3	0	19	0
29.	Kierowca samochodu	833203	23	2	19	4

	ciężarowego					
30.	Pomoc kuchenna	941201	38	6	19	13
31.	Sekretarka	412001	14	7	18	11
32.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	723307	41	0	18	0
33.	Doradca klienta	524902	10	5	17	15
34.	Asystent nauczyciela w szkole	531204	21	20	17	16
35.	Operator zgrzewarek	721203	9	0	17	0
36.	Pomocniczy robotnik budowlany	931301	52	22	17	8
37.	Sortowacz	932913	1	1	17	2
38.	Kucharz*	512001	18	9	16	3
39.	Ubojowy	751106	0	0	15	0
40.	Kierownik produkcji w przemyśle	132103	13	0	14	0
41.	Technik administracji*	334306	24	9	14	14
42.	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	334390	10	9	13	9
43.	Asystent nauczyciela przedszkola	531202	18	12	13	11
44.	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	242390	12	0	12	0
45.	Robotnik budowlany	711104	0	0	12	3
46.	Pozostali magazynierzy i pokrewni	432190	34	2	11	0
47.	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	441990	3	1	11	1
48.	Elektryk*	741103	14	2	11	4
49.	Monter wyrobów z	821905	14	2	10	0

	drewna					
50.	Woźny	962906	9	7	10	9

Tabela 4. Zawody najczęściej poszukiwane przez pracodawców na lokalnym rynku pracy w 2017 i 2018 roku.

Źródło: PUP Mława

POTRZEBY KWALIFIKACYJNO- ZAWODOWE LOKALNEGO RYNKU PRACY JAKO PODSTAWA DO PLANOWANIA SZKOLEŃ, STAŻY I PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DOROSŁYCH

Poniżej przedstawione zostały potrzeby kwalifikacyjno- zawodowe jako podstawa do planowania szkoleń i staży ustalone na podstawie dostępnych źródeł zawierających dane pozwalające ustalić kierunki rozwoju zawodowego na lokalnym rynku pracy. W tym celu wykorzystano dane generowane przez System Informatyczny Syriusz Std, a także badania ankietowe prowadzone w ubiegłym roku wśród osób uprawnionych do szkoleń oraz pracodawców działających na terenie powiatu mławskiego.

Szczególłą uwagę należy zwrócić na zagadnienie dotyczące przygotowania zawodowego dorosłych. Po zmianach w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 20 kwietnia 2004 roku, dotyczących tej formy aktywizacji zawodowej osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zainteresowanie ze strony pracodawców nie występuje. Określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2009 r. w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych (Dz. U. z dnia 16 kwietnia 2009 r.) szczegółowe warunki, sposób i tryb organizowania przygotowania zawodowego dorosłych, kwalifikacje wymagane od opiekunów uczestników przygotowania zawodowego dorosłych, warunki i tryb przeprowadzania egzaminu sprawdzającego znacząco ograniczyło dostęp większości pracodawców do tego instrumentu rynku pracy. Od momentu wprowadzenia powyższych zmian pracodawcy zrezygnowali z tej formy wsparcia; od wielu lat nie ma zainteresowania przygotowaniem zawodowym dorosłych. Jak pokazują przeprowadzone badania, pracodawcy działający na terenie powiatu mławskiego w ogóle nie biorą pod uwagę organizowania tego sposobu podnoszenia kwalifikacji zawodowych wśród osób bezrobotnych. Z uwagi na powyższe, w dalszej części raportu niemożliwym było podanie wyników badania i określenie proponowanych kierunków przygotowania zawodowego dorosłych.

POTRZEBY KWALIFIKACYJNO- ZAWODOWE PRACODAWCÓW I BEZROBOTNYCH WYNIKAJĄCE Z ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

Ze zgłoszonych w całym 2022 roku do PUP w Mławie ofert pracy, podobnie jak w latach ubiegłych, wynika, iż poza wymaganym doświadczeniem zawodowym najczęściej powtarzającymi się wymaganiami wobec kandydatów do pracy są: umiejętność obsługi komputera, obsługi kasy fiskalnej,

posiadanie kompletu uprawnień do pracy w zawodzie kierowcy samochodu ciężarowego (prawa jazdy kategorii C, CE oraz kwalifikacji wstępnej przyśpieszonej i karty kierowcy), posiadanie aktualnej książeczki sanitarno-epidemiologicznej, uprawnień na operatorów sprzętu ciężkiego, operatorów wózków widłowych-UDT, a w przypadku stanowisk biurowych wymagana jest przede wszystkim, co najmniej komunikatywna znajomość języka angielskiego lub znajomość programów księgowo-płacowych. Pracodawcy zgłaszający wolne stanowiska pracy, poza wymaganymi kwalifikacjami do wykonywania zawodu, na pierwszym miejscu wymieniają cyt.: „chęci do pracy”, „dużą motywację do pracy”, „możliwość przyuczenia do wykonywania zawodu” dalej wskazują takie cechy jak: odpowiedzialność, dyspozycyjność, zdolności manualne, odporność na stres.

Z rozmów z pracodawcami wynika, iż zgłaszający się kandydaci ubiegający się o pracę przedstawiają warunki, jakie ich interesują, często zbyt wygórowane do posiadanych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Kandydaci koncentrują się głównie na wynagrodzeniu za pracę i wygodnych dla nich warunkach pracy- pracodawcy mają płacić wręcz za gotowość i chęć kandydata do obsady wolnego stanowiska.

Do przeanalizowania potrzeb na zawody i specjalności ze strony podaźowej na lokalnym rynku pracy wzięto pod uwagę również subsydiowane oferty pracy oraz oferty stażu zgłoszone do PUP w Mławie w 2022 roku. W ofertach tych najczęściej pojawiającym się zawodem jest technik administracyjny, pomoc administracyjna, robotnik (pracownik) gospodarczy oraz technik prac biurowych.

Inne zgłaszane przez pracodawców w ramach subsydiowanych miejsca pracy to sprzedawca, pomoc kuchenna, pomocniczy robotnik budowlany, magazynier i doradca klienta.

W 2022 roku bezrobotni odbywający staż byli kierowani głównie na stanowiska takie jak: referent, pomoc administracyjna, sekretarka, pomoc nauczyciela. Podobnie było w latach 2020-2021. W 2022 roku do odbycia stażu skierowano 137 bezrobotnych, w 2021 roku – 144 bezrobotnych, zaś w 2020 roku - 184 osoby. Warto zaznaczyć, że od 2019 roku widoczne jest zmniejszenie zainteresowania ze strony osób bezrobotnych podejmowaniem staży ze względu na dużą liczbę ofert pracy. Zwłaszcza osoby młode częściej decydowały się na zatrudnienie i zdobywanie kwalifikacji podczas pracy w porównaniu z latami poprzednimi.

W roku 2022 zorganizowaliśmy szkolenia dla 150 osób. Tematyka zorganizowanych szkoleń była bardzo zróżnicowana, dopasowana do konkretnych potrzeb lokalnego rynku pracy. Kierunki szkoleń ustalono na podstawie analizy ofert pracy i wymagań, jakie pracodawcy stawiają przed kandydatami do pracy. Skierowani bezrobotni brali udział w takich szkoleniach jak: ABC Przedsiębiorczości, operator wózka jezdniowego, spawacz TIG/MAG/MIG, malarz piaskarz na projektach offshore, operator koparko-ładowarki, instalator systemów fotowoltaicznych, doradca klienta z Ecdl, pracownik biurowy magazynowy fakturzysta, spawacz MIG 131, pracownik biurowy z ECDL + kasa fiskalna.

W 2021 roku w dalszym ciągu odczuwaliśmy niedogodności spowodowane pandemią COVID-19, która znacząco wpłynęła na rozwój kompetencji zawodowych pracowników. Mimo to szkolenia zawodowe indywidualne i grupowe ukończyło 95 osób. Skierowani bezrobotni brali udział w takich szkoleniach jak: kurs rachunkowości budżetowej, prawo jazdy kat C+E, Kwalifikacja wstępna przyspieszona, operator wózków jezdniowych, sprzedawca z ECDL, operator koparko-ładowarki, operator ładowarki teleskopowej, spawacz TIG/MAG/MIG, instalator systemów fotowoltaicznych, AAC komunikacja wspomagająca i alternatywna u osób z autyzmem, Doradca klienta z ECDL, kurs Auto-Cad, operator koparki, obsługa i programowanie obrabiarek sterowanych numerycznie – operator programista CNC, spawacz metodą Mag 135.

Rok 2020 to rok pandemii. W chwili wybuchu pandemii COVID-19 cały świat się zatrzymał w tym również segment szkoleń zarówno osób bezrobotnych jak i pracowniczych. W marcu 2020 roku z dnia na dzień większość zajęć, szkoleń i kursów została odwołana lub przeniesiona na bliżej nieokreślony czas. Jednakże w czasie, gdy było to możliwe, a obostrzenia nakładane na realizatorów szkoleń były dochowane, udało nam się zorganizować szkolenia. Ogółem w roku 2020 na szkolenia skierowano 27 uprawnionych osób. Były to następujące szkolenia: spawacz metodami TIG/MAG/MIG, kwalifikacja wstępna przyspieszona, operator koparko-ładowarki, Operator programista obrabiarek sterowanych numerycznie CNC, Prawo jazdy kat. C, operator koparki, monter OZE, kurs fotowoltaiki, prawo jazdy C+E, opiekun w żłobku.

POTRZEBY KWALIFIKACYJNO- ZAWODOWE PRACODAWCÓW I BEZROBOTNYCH ZIDENTYFIKOWANE W WYNIKU BADANIA ANKIETOWEGO

W okresie od września do listopada 2022 roku PUP w Mławie przeprowadził badania ankietowe wśród grupy wyselekcjonowanych pracodawców działających na terenie powiatu mławskiego. W ankiecie wzięło udział 44 pracodawców, łącznie zatrudniających 2 686 pracowników. Przebadano pracodawców zatrudniających:

- do 10 osób – 26 przedsiębiorców
- od 11 do 50 osób 12 przedsiębiorców
- od 51 do 249 osób- 3 przedsiębiorców
- powyżej 250 osób – 3 przedsiębiorców

Poniżej przedstawiono zbiorcze podsumowanie wyników badań przeprowadzonych z pracodawcami działającymi na terenie miasta Mława i gmin wiejskich wchodzących w skład naszego powiatu. Kwestionariusz skierowany do pracodawców zawierał zarówno pytania zamknięte, jak i pytania otwarte. Pośrednicy pracy przeprowadzający badania ankietowe do wszystkich pracodawców dotarli osobiście. Z badań wynika, że pracodawcy coraz bardziej zmniejszają swoje oczekiwania, co do kandydatów do pracy- najczęściej powtarzanym wymaganiem jest chęć do pracy. Ankietowani deklarowali możliwość przyuczenia kandydata do danego stanowiska lub skierowania na szkolenie

zawodowe. Pracodawcy zasygnalizowali również, że są gotowi ponosić koszty tych szkoleń. Większość badanych określiła kondycję firmy na dobrą (27 podmiotów). 17 pracodawców wskazało, że w zakładach były zwolnienia.

W trakcie badania poprosiliśmy pracodawców o wskazanie kryteriów, które biorą pod uwagę oceniając osobę ubiegającą się o przyjęcie do pracy. Pracodawcy najczęściej wskazywali doświadczenie pracownika, kompetencje zawodowe (umiejętność sprzedaży produktów firmowych, umiejętna obsługa klienta, umiejętność udzielenia pierwszej pomocy) oraz kompetencje miękkie: chęć do pracy, odpowiedzialność za pracę, wykonywanie czynności energicznie, a także zaangażowanie w wykonywanie obowiązków. Wśród trudności, na jakie napotykali pracodawcy podczas poszukiwania pracowników, wymienili kłopot ze znalezieniem kandydata posiadającego odpowiednie kwalifikacje i umiejętności. Pracodawcy sygnalizowali gotowość do zatrudnienia osób bezrobotnych po odbyciu następujących szkoleń zawodowych: kursy manicure, pedicure, prawa jazdy: kat. B, C, obsługi kasy fiskalnej oraz komputera, uprawnienia, na wózki widłowe z UDT, na koparki, a także SEP do 1kw.

Grupa 16 pracodawców planuje w ciągu najbliższych 12 miesięcy zwiększanie zatrudnienia, 23 przedsiębiorców chce utrzymać stan zatrudnienia na niezmiennym poziomie. Badani pracodawcy planują przyjąć 72 pracowników.

Pracodawcy poddani badaniu ankietowemu nadal wyrażają duże zainteresowanie współpracą z Powiatowym Urzędem Pracy w Mławie- 35 pracodawców korzystało z usług PUP, a 36 jest zainteresowanych wsparciem m.in. szkoleniami z KFS, dofinansowaniem zatrudnienia nowego pracownika (prace interwencyjne, doposażenia stanowiska).

Na przełomie III i IV kwartału każdego roku przeprowadzamy badanie jakościowe o nazwie Barometr zawodów. Powstaje osobno dla każdego powiatu w Polsce. Opiera się na opinii ekspertów, którzy spotykają się i wspólnie analizują sytuację w poszczególnych zawodach. Również i dla naszego powiatu w roku 2022 została opracowana prognoza zapotrzebowania na pracowników w 2023r. Eksperci wskazani do przeprowadzenia badania podczas panelu zastanawiali się, jak zmieni się zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie w nadchodzącym roku, czy będzie ono rosnąć, maleć czy pozostanie bez zmian. Rozważali również jak będzie się kształtować relacja między dostępną siłą roboczą a zapotrzebowaniem na pracowników w danym zawodzie, czy wystąpi deficyt poszukujących pracy czy ich nadwyżka, czy może popyt i podaż zrównoważą się. W wyniku badania powstał wykaz zawodów deficytowych i będących w równowadze na rok 2023 dla powiatu mławskiego. Wśród zawodów deficytowych znalazły się między innymi kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, magazynierzy, operatorzy obrabiarek i spawacze. Wiele zawodów znalazło się w równowadze, lecz były to zawody na które lokalni pracodawcy często zgłaszali zapotrzebowanie. Wśród zawodów w równowadze znalazły się: operatorzy i mechanicy

sprzętu do robót ziemnych, operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych, pracownicy administracyjno-biurowi, specjaliści ds. administracji oraz sprzedawcy i kasjerzy.

Powiatowy Urząd Pracy w Mławie wspiera osoby zarejestrowane między innymi poprzez możliwość prowadzenia procesu doradczego. Wypracowany model prowadzonych rozmów doradczych z osobami bezrobotnymi daje możliwość określenia preferencji i predyspozycji osób rejestrujących się w PUP. Każdy rejestrujący się bezrobotny ma możliwość określenia swoich obszarów szkolenia poprzez wypełnienie Ankiety „Badanie potrzeb szkoleniowych”. Dodatkowo cyklicznie prowadzone są rozmowy z pracodawcami o ich potrzebach zatrudnieniowych. Poprzez zgłaszanie potrzeb szkoleniowych określonych przez pracodawców w Ankiecie tworzy się bazę informacji o zapotrzebowaniu na kwalifikacje w danej branży. To twarde dane o potrzebach lokalnego rynku pracy. Zainteresowanie osób bezrobotnych oraz zgłaszane potrzeby pracodawców są wskazówką do podnoszenia kwalifikacji osobom bezrobotnym oraz organizacji szkoleń.

W roku 2022 w „Badaniu potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych do szkolenia „ wzięły udział 134 osoby. Wszystkie osoby wypełniając ankietę wyraziły chęć uczestnictwa w szkoleniach. Najczęściej wybieranym szkoleniem był kurs na operatora wózków widłowych z uprawnieniami UDT (47 osób), pracownika biurowego- magazynowego- fakturzysty (27 osób), operatora sprzętu ciężkiego (18 osób) oraz kurs spawacza (17 osób). Należy zaznaczyć, że wypełniając ankietę każda osoba uprawniona miała możliwość wyrażenia chęci uczestnictwa w więcej niż 1 szkoleniu. Poniżej w tabeli zaprezentowane zostały wszystkie odpowiedzi.

Nazwa szkolenia	Liczba chętnych na szkolenie
Operator wózka widłowego z UDT	47
Pracownik biurowy -magazynowy -fakturzysta	27
Operator sprzętu ciężkiego/koparko- ładowarka	18
Spawacz	17
Sprzedawca z ECDL	10
Doradca klienta z ECDL	6
Fotowoltaika	5
Obsługa kasy fiskalnej	3
Operator obrabiarek CNC	1

Tabela 5. Wyniki badania ankietowego

Źródło: PUP Mława

RÓŻNICE I PODOBIEŃSTWA POTRZEB ZE WZGLĘDU NA ŹRÓDŁO DANYCH

Analizując potrzeby na kwalifikacje i zawody strony popytowej (osoby uprawnione do szkoleń) oraz podażowej rynku pracy (pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem nowych pracowników) okazuje się, że niektóre zawody wskazane przez pracodawców zbieżne są z propozycjami osób zarejestrowanych. Różnice w pozostałych przypadkach wynikać mogą z niedostatecznej znajomości realiów na lokalnym rynku osób poszukujących pracy. Z drugiej strony planowane zapotrzebowanie na pracowników w dużej mierze odnosi się do zawodów, do wykonywania których wymagane jest wyłącznie doświadczenie zawodowe i umiejętności z tego doświadczenia płynące. W 2022 roku 44 pracodawców wzięło udział w badaniu ankietowym. Odpowiedzi, które najwięcej mówią o potrzebach na rynku prac, to te mówiące o oczekiwaniach i wymaganiach firm. Pracodawcy odpowiedzieli, że od kandydatów do pracy oczekują doświadczenia zawodowego, wielu kompetencji zawodowych i kwalifikacji miękkich.

Doświadczenie zawodowe, będąc osobą bezrobotną, można uzyskać poprzez staż zawodowy odbywany u pracodawcy. Pamiętać jednak należy, iż nie wszyscy zarejestrowani jako bezrobotni spełniają warunki niezbędne do skorzystania z tej pośredniej formy aktywizacji. Wyniki badania pod względem podobieństw wskazują, iż nadal zainteresowaniem ze strony pracodawców, jak i osób uprawnionych do szkoleń cieszą się zawody w branży handlowej, budowlanej oraz transportowej. Branży handlowej dotyczą również zawody magazyniera i kasjera. Podobne zainteresowanie takimi kierunkami szkoleń wykazały badane osoby uprawnione. W branży budowlanej zgodność ankietowanych stron dotyczy operatorów sprzętu do robót ziemnych.

Niesłabnące zapotrzebowanie dotyczy również zawodu kierowcy samochodu ciężarowego i operatora wózków jezdniowych (widłowych) z uprawnieniami UDT.

Najmniejsze różnice występują w przypadku dotychczas zorganizowanych staży zawodowych oraz zapotrzebowania osób zainteresowanych jego odbyciem. Kierunki staży doskonale odpowiadają na określone przez respondentów zawody, w których chcieliby zdobywać doświadczenie.

KIERUNKI SZKOLEŃ, STAŻY I PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO WYNIKAJĄCE Z ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

W roku 2022 zorganizowaliśmy szkolenia dla 150 osób. Tematyka zorganizowanych szkoleń była bardzo zróżnicowana, dopasowana do konkretnych potrzeb lokalnego rynku pracy. Kierunki szkoleń ustalono na podstawie analizy ofert pracy i wymagań, jakie pracodawcy stawiają przed kandydatami do pracy. Skierowani bezrobotni brali udział w takich szkoleniach jak: ABC Przedsiębiorczości, operator wózka jezdniowego, spawacz TIG/MAG/MIG, malarz piaskarz na projektach offshore, operator koparko-ładowarki, instalator systemów fotowoltaicznych, doradca klienta z ECDL,

pracownik biurowy magazynowy fakturzysta, spawacz MIG 131, pracownik biurowy z ECDL + kasa fiskalna.

Z analizy danych wynika, iż głównymi kierunkami staży zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Mławie były: referent, pomoc administracyjna, sekretarka, pomoc nauczyciela. Podobnie było w latach 2020-2021. Warto zaznaczyć, że w tym roku widoczne jest zmniejszenie zainteresowania ze strony osób bezrobotnych podejmowaniem staży ze względu na dużą liczbę ofert pracy. Zwłaszcza osoby młode częściej decydowały się na zatrudnienie i zdobywanie kwalifikacji podczas pracy w porównaniu z latami poprzednimi.

RÓŻNICE I PODOBIENSTWA POTRZEB ZE WZGLĘDU NA ŹRÓDŁO DANYCH

W 2022 roku w porównaniu do badań przeprowadzonych w 2020 i 2021 roku preferencje szkoleniowe osób zarejestrowanych nie zmieniły się dość znacząco. W dalszym ciągu osoby uprawnione są zainteresowane szkoleniami ukierunkowanymi na uzyskanie uprawnień na wózki widłowe wraz z obsługą oprogramowania magazynowego oraz fakturowania, szkoleniem sprzedawcy z obsługą kas fiskalnych, szkoleniami w zakresie obsługi sprzętu drogowego oraz spawacze.

PLANOWANA OFERTA EDUKACYJNA (SZKOLENIA, STAŻE, PRZYGOTOWANIA ZAWODOWE DOROSŁYCH) POWIATU MŁAWSKIEGO

Na podstawie wyników z przeprowadzonego badania oraz charakterystyki powiatu mławskiego należy ocenić, iż oferowane do tej pory przez Powiatowy Urząd Pracy w Mławie kierunki szkoleń i staży jak najbardziej odpowiadały zapotrzebowaniu na lokalnym rynku pracy. Preferowane na lokalnym rynku pracy szkolenia specjalistyczne odpowiadały na potrzeby pracodawców.

Na rok 2023 Powiatowy Urząd Pracy w Mławie planuje w pierwszej kolejności zorganizować szkolenia pod indywidualne specjalistyczne zgodne z potrzebami rynku pracy oraz zorganizować grupowe szkolenia zawodowe dla osób uprawnionych m. in. w kierunkach:

- Operator wózków jezdniowych,
- Operator sprzętu ciężkiego oraz drogowego,
- Sprzedawca – obsługa kasy fiskalnej, obsługa terminala płatniczego +ECDL,
- Magazynier z obsługą programów magazynowych i egzaminem UDT w zakresie wózka jezdniowego,
- ABC Przedsiębiorczości,
- Pracownik biurowy z ECDL, deklaracjami ZUS, US i wybranym zakresem księgowości.

Przy planowaniu szkoleń na 2023 rok istotne znaczenie miały m. in. wyniki ankiet przeprowadzonych z osobami bezrobotnymi i pracodawcami z terenu powiatu mławskiego oraz struktura ofert pracy zgłaszanych do tut. Urzędu Pracy. Brane są również pod uwagę potrzeby pracodawców zgłaszane w postaci ofert pracy. W znacznym stopniu oferta szkoleniowa PUP zgodna jest z wynikami przeprowadzonej analizy.

Jak pokazują wywiady z pracodawcami osoby ubiegające się o zatrudnienie często nie znają podstawowych zasad obowiązujących w procesie rekrutacji, jak również brak im odpowiednio wysokiej motywacji do podjęcia zatrudnienia. Zasadnym jest więc umożliwienie osobom bezrobotnym nabycia umiejętności, które zwiększą ich szanse na odpowiednie zaprezentowanie swojej kandydatury do pracy. Występuje duże zapotrzebowanie na zajęcia z metod aktywnego poszukiwania pracy m. in. sporządzanie dokumentów aplikacyjnych i autoprezentacji.

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) jest instrumentem rynku pracy wprowadzonym w 2014 roku nowelizacją ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Głównym celem KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm, jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy. Ze środków Krajowego Funduszu Społecznego można finansować:

- określenie potrzeb firmy w zakresie kształcenia ustawicznego, które ma być dofinansowane ze środków KFS,
- kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Do końca roku 2022 r. wpłynęło 137 wniosków o sfinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego dla 415 osób (pracodawców i pracowników). Tematyka szkoleń wskazana w wnioskach na jakie kierowani byli uczestnicy to m.in. kosmetologia, pielęgniarstwo, położnictwo, fizjoterapia, elektronika samochodowa, gastronomia, cukiernictwo, fryzjerstwo, spawanie, zdobywanie uprawnień w zakresie: prawa jazdy kat. C, CE, obsługi wózka jezdniowego z wysięgnikiem i żurawia

przenośnego, koparki i ładowarki jednonaczyniowej, pompy do mieszanki betonowej. Szkolenia te umożliwią zdobycie dodatkowych umiejętności, a także podwyższenie kwalifikacji pracownikom.

O środki KFS mogli ubiegać się pracodawcy wpisujący się w priorytety ustalone przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na rok 2022, są to:

- wsparcie kształcenia ustawicznego osób zatrudnionych w firmach, które na skutek pandemii COVID-19, musiały podjąć działania w celu dostosowania się do zmienionej sytuacji rynkowej,
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem,
- wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych,
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących będących członkami rodzin wielodzietnych,
- wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywności Zawodowej, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych oraz pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego wskazanych na liście/rejestrze przedsiębiorstw społecznych prowadzonym przez MRiPS,
- wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy, w tym także technologii i narzędzi cyfrowych oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych,
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących w branży motoryzacyjnej.

PRZEWIDYWANE KIERUNKI ROZWOJU POWIATU MŁAWSKIEGO

Kierunki rozwoju powiatu mławskiego określone zostały w Strategii Rozwoju Powiatu Mławskiego na lata 2021-2027. Ich określenie zostało przeprowadzone diagnozą powiatu oraz rozpoznaniem wyzwań stojących przed nami w przyszłości.

Obszarem realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Mławskiego jest teren obejmujący 10 gmin, w tym jedną miejską gminę Mława i 9 wiejskich. Priorytetami strategicznymi dla powiatu mławskiego są następujące zagadnienia, które określają również przewidywane kierunki rozwoju powiatu:

- Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego;
- Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych oraz przedsiębiorczości mieszkańców;
- Zwiększenie dostępności komunikacyjnej, poprawa jakości usług w transporcie publicznym;
- Wykorzystywanie i rozwój eko-innowacji;

- Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej.

Założenia, cele i zadania strategii odzwierciedlają również kierunki rozwoju całego województwa mazowieckiego. Misja i cele rozwoju regionu określone w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 „Innowacyjne Mazowsze” korelują z obszarami rozwojowymi przyjętymi dla powiatu.

Aktualna sytuacja na rynku pracy wymaga podejmowania działań na rzecz rzemiosła i szkolnictwa zawodowego. Z uwagi na spadek osób zainteresowanych zdobywaniem konkretnego zawodu i nie słabnący popyt na pracowników z konkretnymi umiejętnościami, podjęliśmy działania na rzecz rzemiosła i szkolnictwa zawodowego. Z nowym rokiem szkolnym wdrażamy projekt Rzemiosło Twoją Przyszłością. Głównym jego celem jest podniesienie świadomości zawodowej przyszłych absolwentów, a w rezultacie zbudowanie kapitału ludzkiego pod potrzeby lokalnego rynku pracy.

Nie bez znaczenia w kontekście kierunków rozwoju naszego powiatu są środki finansowe, które wspierają przeprowadzenie określonych zmian i osiągnięcie zamierzonych celów. Nowa perspektywa finansowa środków unijnych, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2021-2027, która wciąż nie została uruchomiona, znacząco wpływa na możliwości wykorzystania tych środków w realizacji zadań publicznych i niwelowaniu problemów społecznych (w naszym przypadku zjawiska bezrobocia). W związku z ograniczonymi środkami unijnymi, Urząd będzie dążył do pozyskiwania możliwie największych funduszy również z innych źródeł, pozwalających na utrzymanie świadczonej pomocy na dotychczasowym poziomie.

Wskutek przemian demograficznych rynek pracy staje przed poważnymi wyzwaniami. Analizując poprzednie lata działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie, zakładane kierunki rozwoju zawodowego osób zarejestrowanych realizowane były w pełni. Środki finansowe pozyskiwane na ustawowe formy aktywizacji zawodowej osób zarejestrowanych w znacznym stopniu pozwalały na zaspokajanie potrzeb zarówno pracodawców, jak i bezrobotnych. Prognozuje się, że w roku 2023 tendencje widoczne obecnie na rynku pracy będą się utrzymywać. Dlatego Powiatowy Urząd Pracy kontynuować będzie podjęte priorytety i kierunki działań. Najważniejszym z nich jest aktywna polityka pozyskiwania dostępnych dla urzędów pracy środków finansowych z przeznaczeniem na aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz wspieranie lokalnych przedsiębiorców i pracodawców, pochodzących ze źródeł krajowych oraz unijnych. Dodatkowe finanse przeznaczone zostaną na wsparcie osób bezrobotnych zainteresowanych podjęciem własnej działalności gospodarczej, wsparcie przedsiębiorców zamierzających stworzyć lub modernizować stanowiska pracy, organizację prac interwencyjnych, robót publicznych oraz staży zawodowych i szkoleń. Planowane na lokalnym rynku pracy kierunki szkoleń nastawione będą przede wszystkim na zaspokajanie indywidualnych potrzeb pracodawców. Prognozujemy zapotrzebowanie na: operatorów sprzętu ciężkiego, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe magazyniera z obsługą programów komputerowych i uprawnieniami UDT na wózki widłowe, kierowców samochodów ciężarowych, spawaczy, pracowników branży handlowej. Planowane staże pozwolą na uzyskanie oprócz umiejętności zawodowych również tak bardzo pożądanego przez pracodawców doświadczenia.

Na terenie powiatu mławskiego rynek pracy nie jest zbyt zróżnicowany. Dominujące zakłady z branży elektronicznej, rolno-spożywczej, budowlanej oraz handlowej pozwalają na zaspokojenie potrzeb zatrudnieniowych osób poszukujących pracy na naszym terenie. Mimo coraz większego stopnia automatyzacji procesów produkcyjnych nasi pracodawcy podtrzymują wcześniejsze stany zatrudnienia, ponadto planują zatrudnienie cudzoziemców, choć wcześniej tego nie robili. Niektórzy pracodawcy zaniepokojeni są kierunkami kształcenia w szkołach średnich, chodzi tu o kierunki rozbieracz- wykrawacz, wędliniarz oraz krawiec maszynowy. Poruszenie ze strony pracodawców wynika z faktu, że coraz trudniej pozyskać wykwalifikowanego pracownika, a dotychczasowa kadra jest w wieku okołoemerytalnym. Zauważyć należy, że w badaniu pracodawców przeprowadzonym w 2022 r. sygnalizowano brak wykwalifikowanych kandydatów do pracy. Pracodawcy są zainteresowani szkoleniami przyszłych pracowników oraz tych od dawna zatrudnionych, a nawet samych siebie (KFS). Jeśli chodzi o zapotrzebowanie na szkolenia dla kandydatów do pracy, jakie zgłaszają pracodawcy to w głównej mierze szkolenia na wózki widłowe z UDT, na sprzęt ciężki (koparki, ładowarki, koparko-ładowarki), prawa jazdy (kategorie B, C, C+E), z obsługi kasy fiskalnej

oraz komputera. Wszystkie formy wsparcia finansowego pracodawców realizowane przez Powiatowy Urząd pracy w Mławie cieszą się dużym zainteresowaniem. Z ankiet i rozmów przeprowadzonych z pracodawcami wynika, że interesanci planują w najbliższym roku skorzystać oferty Urzędu.

Osoby, należące do grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy zwane grupami defaworyzowanymi, napotykają na swojej drodze wiele barier, które powodują ograniczenia i problemy w codziennym życiu, ale też istotnie utrudniają funkcjonowanie na rynku pracy. Ogół trudności można podzielić na dwie grupy: bariery osobiste (leżą po stronie samych defaworyzowanych) oraz bariery zewnętrzne (niezależne od nich). Bariery osobiste to:

- Bariera edukacyjna (niski poziom wykształcenia, brak kwalifikacji i trudności z ich podnoszeniem, brak znajomości nowych technologii, deficyty wiedzy na temat sposobów poszukiwania pracy),
- Bariera psychologiczna (niskie poczucie własnej wartości, brak wiary we własne siły, brak umiejętności wyznaczania sobie celów)
- Bariera ekonomiczna (trudna sytuacja finansowa, brak środków na aktywne poszukiwanie pracy, w tym na dojazdy na rozmowy kwalifikacyjne, odpowiedni ubiór)
- Problemy zdrowotne (przewlekłe choroby utrudniające efektywną pracę, choroba alkoholowa, uzależnienia),
- Ograniczone godziny pracy z uwagi na opiekę nad dziećmi czy osobami zależnymi,
- Brak możliwości dojazdu do miejsca zatrudnienia środkami komunikacji publicznej, zwłaszcza do zakładów pracujących w systemie dwu i trzymianowy.

Bariery zewnętrzne:

- Stereotypizacja (obawa zatrudnienia osób postrzeganych przez pryzmat negatywnych elementów stereotypu, np. długotrwale bezrobotni - niechętni pracy, posiadający wyjątkowo niskie kwalifikacje; niepełnosprawni - pracownicy nieefektywni, kosztowni dla pracodawcy (organizacja miejsca pracy); opuszczający zakłady karne - nieuczciwi, mogący wrócić na ścieżkę przestępczą; osoby powyżej 50 roku życia – mało elastyczni, niechętni podnoszeniu kwalifikacji, ze złymi nawykami; samotne matki – niedyspozycyjne, często korzystające ze zwolnień chorobowych
- Bariery systemowe (system orzecznictwa o niepełnosprawności i niezdolności do pracy, powodujący, że osobom otrzymującym renty, które nie mają stwierdzonej całkowitej niezdolności do pracy, „nie opłaca się pracować”, system świadczeń emerytalnych – podobnie jak w przypadku rent – szansa uzyskania takiego świadczenia jest dla wielu osób znacznie bardziej atrakcyjna, niż podjęcie pracy, niewystarczająca liczba żłobków i przedszkoli oraz godziny otwarcia uniemożliwiająca podjęcie pracy zawodowej przez samotne matki

- Oferty pracy dla defaworyzowanych (niewielka liczba ofert dla tej grupy, oferty dla defaworyzowanych są w większości nieatrakcyjne pod względem finansowym i warunków pracy)

W większości przypadków brak pracy nie jest wyborem, tylko rezultatem dłuższego procesu, na końcu którego znajduje się wykluczenie społeczne. Wśród ogółu osób nieaktywnych zawodowo można wyróżnić wiele grup o wyraźnej specyfice i wyjątkowo podatnych na wykluczenie społeczne i zawodowe. Należą do nich m.in. osoby długotrwale bezrobotne, mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby powyżej 50 roku życia. Są to grupy, które mają szansę odnalezienia się na rynku pracy i powinny znaleźć na nim swoje miejsce, ale w związku ze swoimi specyficznymi problemami potrzebują odpowiedniego wsparcia w wejściu czy powrocie na ten rynek.

Z przeprowadzonej analizy wynikają następujące wnioski:

- ✓ Powiat mławski, mimo prężnie działającego ośrodka przemysłowo- produkcyjno-usługowego w mieście Mława, ma charakter rolniczy.
- ✓ Mieszkańcy powiatu mławskiego wykazują mniejszą aktywność zawodową niż średnia dla województwa mazowieckiego oraz dla Polski.
- ✓ Ponad 1/3 aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu mławskiego pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo). Drugi w kolejności jest przemysł i budownictwo (29,8%), trzeci to sektor usługowy (12,9%- handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja).
- ✓ Najwięcej podmiotów gospodarczych 3267 (56,5 %) działa w Mławie. Obszar miasta charakteryzuje się wysoko rozwiniętą przedsiębiorczością. Inaczej jest na terenach wiejskich- wskazane są działania promujące zatrudnienie i rozwoju przedsiębiorczości na tym obszarze.
- ✓ W całym powiecie przeważa sektor prywatny- 5505 podmioty, w którym dominują działy gospodarki: handlowy, budowlany oraz transport i gospodarka magazynowa. Daje to więc duże możliwości wspierania osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz wzrostu inwestycji gospodarczych poprzez doposażanie stanowisk pracy. Wśród klientów Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie dofinansowanie na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem.
- ✓ Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych spada od 2018 roku. Pomimo tego pracodawcy wciąż mają trudności z szybkim doborem odpowiednich kandydatów do pracy.
- ✓ Od lat utrzymuje się przewaga bezrobotnych kobiet- na koniec grudnia 2022r. kobiety stanowiły 53,88% ogółu zarejestrowanych.
- ✓ W powiecie mławskim najliczniejszą grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata.
- ✓ W rejestrze bezrobotnych przeważają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym/podstawowym i poniżej.
- ✓ Najwięcej zarejestrowanych posiada staż pracy od roku do pięciu lat. Aby zachęcić pracodawców do zatrudnienia tych bezrobotnych należy pozyskać dodatkowe środki a aktywizację w formie między innymi staży lub prac interwencyjnych.

- ✓ Wśród osób powyżej 50 roku życia zdecydowanie dominują mężczyźni, którzy stanowili prawie 66% bezrobotnych w grupie powyżej 50 lat.
- ✓ Analizując osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia, można stwierdzić, że grupa ta jest słabiej wykształcona. W końcu grudnia 2022 roku najwięcej osób powyżej 50 roku życia zarejestrowanych jako bezrobotne posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej oraz zasadnicze zawodowe.
- ✓ Na koniec grudnia 2022 roku długotrwale bezrobotni stanowili ponad 47,33%- długotrwale bezrobotni są szczególnie narażeni na problemy i bariery, które ograniczają a nawet uniemożliwiają podjęcie zatrudnienia.
- ✓ Co drugi bezrobotny mieszka na wsi (51,97%- stan na koniec grudnia 2022 r.). Mieszkańcy wsi to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym. Prawie 39% tych osób pozostaje w rejestrach powyżej 12 miesięcy.
- ✓ Brak środków komunikacji publicznej obsługującej tereny wiejskie uniemożliwia mobilność zawodową i przyczynia się do „zasiedzenia” osób bez pracy.
- ✓ W końcu 2022 roku wśród osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi najliczniejszą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne (378 osób- 46,21% ogółu zamieszkałych na wsi). Osoby, które ukończyły 30 rok życia a nie ukończyły 50 roku życia stanowią ponad 41,56% bezrobotnych zamieszkałych na wsi (340 osób).
- ✓ Główną przyczynę bezrobocia w powiecie mławskim stanowi niedopasowanie podaży pracy do jej popytu. Pracodawcy posiadają zwykle sprecyzowane wymagania dotyczące wykształcenia, posiadanych uprawnień, kierunku studiów, czy kompetencji językowych potencjalnych pracowników. Część z tych wymagań nie pokrywa się jednak z tym, co mogą zaoferować osoby poszukujące zatrudnienia i zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mławie.
- ✓ Najwięcej ofert pracy zgłoszono do prac prostych w zawodach niewymagających konkretnych kwalifikacji zawodowych: pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, pracownik produkcji, pomocniczy robotnik przemysłowy. Wynika to z funkcjonowania na naszym terenie dużych firm produkcyjnych, które w ciągu roku zgłaszają duże zapotrzebowania na pracowników. Firmy te oferują pracę zmianową na stanowiskach produkcyjnych i okołoprodukcyjnych, a biorąc pod uwagę strukturę bezrobocia i przewagę osób z terenów wiejskich, z których dojazd do miasta jest bardzo utrudniony lub w ogóle niemożliwy, to zasób potencjalnych kandydatów do pracy znacząco się zmniejsza. Dlatego też zaspokojenie potrzeb kadrowych na oferowanych stanowiskach jest utrudnione.

- ✓ W powiecie mławskim pracodawcy potrzebują pracowników. Z jednej strony notowane jest niskie bezrobocie i zadowalająca liczba ofert pracy, z drugiej pracodawcy mają trudności ze znalezieniem kompetentnej kadry. Wraz ze spadkiem liczby osób bezrobotnych struktura tej zbiorowości ulega istotnym zmianom. W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie pozostaje coraz więcej osób długotrwale bezrobotnych, których aktywizacja staje się coraz trudniejsza. Wskazana są dla nich usługi poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych i grupowych, informacji indywidualnej i grupowej oraz zajęć z aktywnego poszukiwania pracy mające na celu pomoc w powrocie na rynek pracy, określenie indywidualnych ścieżek kariery, wsparcie z zmianie lub nabyciu nowych kwalifikacji zawodowych.
- ✓ Ze zgłoszonych w całym 2022 roku do PUP w Mławie ofert pracy, podobnie jak w latach ubiegłych, wynika, iż poza wymaganym doświadczeniem zawodowym najczęściej powtarzającymi się wymaganiami wobec kandydatów do pracy są konkretne kwalifikacje zawodowe, np. obsługa komputera, obsługa kasy fiskalnej, posiadanie kompletu uprawnień do pracy w zawodzie kierowcy samochodu ciężarowego (prawa jazdy kategorii C, CE oraz kwalifikacji wstępnej przyspieszonej i karty kierowcy) czy uprawnień na operatorów sprzętu ciężkiego, operatorów wózków widłowych- UDT. W tym kierunku należy planować ofertę szkoleniową skierowaną do osób bezrobotnych.
- ✓ Od 2019 roku widoczne jest zmniejszenie zainteresowania ze strony osób bezrobotnych podejmowaniem staży ze względu na dużą liczbę ofert pracy. Zwłaszcza osoby młode częściej decydowały się na zatrudnienie i zdobywanie kwalifikacji podczas pracy w porównaniu z latami poprzednimi. Staże najczęściej organizowane są na stanowiskach biurowych.
- ✓ Badanie ankietowe pracodawców wskazuje wciąż zapotrzebowanie na kandydatów do pracy z odpowiednim doświadczeniem zawodowym oraz kwalifikacjach (umiejętność sprzedaży produktów firmowych, umiejętna obsługa klienta, umiejętność udzielenia pierwszej pomocy) i umiejętnościach miękkich: chęć do pracy, odpowiedzialność za pracę, wykonywanie czynności energicznie, a także zaangażowanie w wykonywanie obowiązków.
- ✓ Analiza potrzeb pracodawców wykazuje, że coraz trudniej jest dopasować pod oferty pracy kandydatów z wymaganymi przez pracodawców kwalifikacjami. Dlatego rozpoznawanie potrzeb szkoleniowych pracodawców w celu określenia kierunków i tematyki szkoleń zawodowych zgodnych z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy powinno być jednym z kluczowych zadań poradnictwa zawodowego. Dlatego też

doradcy zawodowi będą aktywnie uczestniczyć w procesie rekrutacji by wesprzeć lokalnych pracodawców w doborze pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.

- ✓ Osoby bezrobotne są zainteresowane zdobywaniem poprzez szkolenia konkretnych kwalifikacji i uprawnień zawodowych takich, jak: operator wózka widłowego z UDT, pracownik biurowy -magazynowy –fakturzysta, operator sprzętu ciężkiego/koparko-ladowarka. Są to kierunki częściowo zbieżne z potrzebami pracodawców.
- ✓ Analiza mławskiego rynku pracy wskazuje, iż w dalszym ciągu niezbędna jest aktywna polityka wspierająca osoby bezrobotne, zwłaszcza zamieszkujące na wsi, w zdobywaniu doświadczenia zawodowego, które znacznie zwiększa ich szanse w znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia. Ta polityka wspomocze również pracodawców, którzy łatwiej będą mogli zrekrutować pracowników odpowiadających potrzebom ich firm. Powiatowy Urząd Pracy w Mławie promuje więc korzyści płynące z zatrudnienia wspieranego w formie prac interwencyjnych i robót publicznych. Pracodawcy korzystający z zatrudnienia wspieranego ograniczają ryzyko i koszty związane z rekrutacją, jednocześnie inwestując w pracownika, który zdobywa niezbędne na rynku pracy doświadczenie i umiejętności zawodowe.
- ✓ Aby w pełni wykorzystać potencjał kadrowy mieszkańców naszego powiatu oraz zaspokoić potrzeby kadrowe pracodawców, należy proponować zarówno przedsiębiorcom jak i bezrobotnym szkolenia umożliwiające dopasowanie kwalifikacji do wymogów zgłaszanych stanowisk prac jak również współpracować z pracodawcami w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób już zatrudnionych oraz samych właścicieli firm, finansując w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego szkolenia i kursy dla tych osób.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie powiatu mławskiego	- 4 -
Rysunek 2. Podział powiatu mławskiego	- 5 -

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Procentowy udział poszczególnych gmin w powierzchni powiatu mławskiego.....	- 5 -
Wykres 2. Podział procentowy podmiotów gospodarczych w gminach	- 8 -
Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach w latach 2018 – 2022	- 11 -
Wykres 4. Stopa bezrobocia w powiecie mławskim na tle województwa mazowieckiego i Polski w latach 2004-2022	- 11 -

Wykres 5. Struktura bezrobocia ze względu na płeć w latach 2018 – 2022	- 12 -
Wykres 6. Struktura bezrobocia ze względu na wiek w latach 2018 – 2022.....	- 13 -
Wykres 7. Struktura bezrobocia ze względu na wykształcenie w końcu lat 2018-2022	- 14 -
Wykres 8. Struktura bezrobocia ze względu na staż pracy w końcu lat 2018 - 2022.....	- 15 -
Wykres 9. Struktura bezrobotnych zamieszkałych w powiecie mławskim i gminie Mława w sierpniu 2022 r. -	15 -
Wykres 10. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2022 roku	- 19 -
Wykres 11. Struktura bezrobocia według miejsca zamieszkania w 2022 roku	- 19 -

SPIS TABEL

Tabela 1. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według poziomu wykształcenia w końcu 2022 roku i w końcu 2021 roku	- 20 -
Tabela 2. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według stażu pracy w końcu 2022 roku	- 20 -
Tabela 3. Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi życia według czasu pozostawania bez pracy w końcu 2022 roku	- 21 -
Tabela 4. Zawody najczęściej poszukiwane przez pracodawców na lokalnym rynku pracy w 2017 i 2018 roku....	- 26 -
Tabela 5. Wyniki badania ankietowego	- 30 -

Materiały źródłowe przygotowane przez Pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie

Opracowanie całościowe: Aleksandra Marek- Kierownik CAZ

Mława, dnia 09.03.2023 r.